

महाराष्ट्र विधानसभा

दुसरे अधिवेशन, २०१९

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

ठाणे मध्यवर्ती कारागृहामध्ये कैद्यांना पंचतारांकित सुविधा पुरविल्या जात असल्याबाबत

(१) ५९५५४ (२४-०८-२०१६). श्री.प्रकाश आर्बिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे मध्यवर्ती कारागृहामध्ये कैद्यांकडून पैसे घेऊन त्यांना पंचतारांकित सुविधा पुरविल्या जात असल्याबाबत निनावी पत्र प्राप्त झाल्याने उक्त प्रकरणाची चौकशी करण्याचे आदेश मा.मुख्यमंत्री यांनी दिनांक २६ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास दिल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी कारवाई करण्याबाबत तसेच असे प्रकार रोखण्यासाठी उपाययोजना करण्याबात कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०७-०३-२०१९) : (१) सदर पत्र शासनास प्राप्त झाले नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

वसई-विरार (जि.पालघर) शहरातील क प्रभागातील २१ इमारती अतिधोकादायक असल्याबाबत

(२) ७२९३८ (१३-०२-२०१७). अॅड.के.सी.पाडवी (अक्कलकुवा), डॉ.राहूल आहेर (चांदवड), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वसई-विरार (जि.पालघर) शहरातील अनधिकृत बांधकामांचा प्रश्न समोर असतानाच 'क' प्रभागातील २१ इमारती अतिधोकादायक असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

वि.स. ५६९ (२)

- (२) असल्यास, सदरील धोकादायक इमारती शासनाने ताब्यात घेतल्या आहेत काय,
(३) असल्यास, सदरील इमारतीची पुनःदुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करणार आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०१-०४-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) सदर बाब वसई-विरार शहर महानगरपालिकेच्या अखत्यारितील असल्याने वसई-विरार शहर महानगरपालिकेने सदर धोकादायक इमारतींवर खालील प्रमाणे कारवाई केली आहे :-

- वसई-विरार शहरातील धोकादायक/ अतिधोकादायक इमारतींना महानगरपालिकेने दिनांक २७.०६.२०१६ रोजी नोटीस दिल्या आहेत.
 - इमारतींमधील रहिवाशांना दिनांक ०४.०८.२०१६ रोजी इमारत खाली करणेबाबत नोटीस दिली आहे.
 - २१ इमारतींपैकी २ इमारती निष्कासित करण्यात आल्या आहेत. उर्वरीत इमारतींमधील वीज पुरवठा खंडीत करण्याबाबत महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी मर्यादित यांना दिनांक ०४.०८.२०१६ रोजी कळविण्यात आले आहे.
 - तसेच इमारत रिकामी करण्याबाबत विरार पोलीस स्थानकास दिनांक ०५.०८.२०१६ रोजी कळविण्यात आले आहे.
 - उपरोक्त इमारती पुन्हा विकसित करावयाच्या असल्याने इमारतींच्या रहिवाशांकडून मुदत मिळणेकरीता अर्ज प्राप्त झालेले आहेत.
 - सदर इमारतींमधील सदनिकाधारकांनी सदनिका खाली करताच महानगरपालिकेकडून धोकादायक / अतिधोकादायक इमारती निष्कासित करण्यात येतील.
 - तसेच महाराष्ट्र प्रादेशिक नगर रचना अधिनियम कायद्यांतर्गत अनधिकृत बांधकामाविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत दिनांक ०३.०५.२०१८ रोजी परिपत्रक निर्गमित करण्यात आलेले आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक ग्रामीण पोलिस दलाकडे अॅटॉसिटी कायद्यांतर्गत कोर्टात सुरु असलेल्या खटल्यांबाबत

(३) ७७८५९ (२१-०४-२०१७). **श्री.योगेश (बापू) घोलप (देवळाली) :** सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक ग्रामीण पोलिस दलाकडे गत १५ वर्षात अनुसूचित जाती-जमाती व नागरी हक्क संरक्षण कायद्यानुसार (अॅटॉसिटी) कोर्टात सुरु असलेल्या सुमारे ३२५ खटल्यांपैकी अवघे २७ खटले कोर्टात सिध्द होऊ शकल्याचे माहे जानेवारी, २०१७ च्या तिस-या आठवड्यात वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २००० ते माहे नोव्हेंबर, २०१५ या कालावधीत कोर्टाने ३२३ खटल्यांचे निकाल दिले असून अवघ्या २७ प्रकरणांमध्ये दोषी आरोपींना शिक्षा होवून उर्वरित २९६ गुन्ह्यांमध्ये विविध कारणांमुळे संशयितांना शिक्षा झाली असून १९५ प्रकरणांत संशयित आरोपींची निर्दोष मुक्तता करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, संशयितांना शिक्षा होण्याचे प्रमाण कमी होण्याची कारणे काय तसेच शिक्षा होण्याचे प्रमाण वाढविण्यासाठी शासनामार्फत कोणत्या उपाययोजना करण्यात आल्या वा येत आहेत,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१८-०३-२०१९) : (१) नाशिक ग्रामिण पोलीस दलातील गत १५ वर्षातील (सन २००२ ते जून २०१७ पावेतो) एकूण ५१८ खटले निकाली निघाले आहेत. त्यात ४९ खटले शाबीत असून ४६९ खटले नाशाबीत आहेत.

(२) सदर कालावधीत एकूण ४१७ खटले निकाली निघाले. त्यात ३८ खटले शाबीत असून ३७९ खटले नाशाबीत आहेत.

(३) अ) आरोपी / संशयित यांस शिक्षा कमी / न होण्याचे प्रमाणाची कारणे पुढीलप्रमाणे आहेत :-

१) फिर्यादी कडून तक्रार उशिरा देणे. फिर्यादी, पिडीत, पंच, साक्षीदार न्यायालयात फितुर झाल्यामुळे खटले नाशाबीत होतात. २) साक्षीमध्ये विसंगती तसेच फिर्यादीतील दिलेल्या मजकुराशी वैद्यकीय प्रमाणपत्र विसंगत असणे. ३) फिर्याद संशयावरून किंवा दुस-याचे सांगण्यावरून दिली जाते ती न्यायालयात सिध्द होत नाही. ४) पिडीताचा जातीचा दाखला वेळेवर प्राप्त होत नाही किंवा सक्षम अधिकाऱ्याकडून प्राप्त केलेला राहत नाही. ५) घटनेच्या वेळी त्रयस्त साक्षीदार मिळत नाही किंवा मिळाल्यास ते न्यायालयात साक्ष देत नाही. ६) मालमत्तेच्या किंवा दिवाणी वादाच्या तक्रारीस फिर्यादीकडून अजाजप्रका. कलम लावण्याचा आग्रह होतो परंतु त्या तक्रारीनुसार पुरावे उपलब्ध होत नाही. ७) बरेच खटले हे न्यायालय बाहेर फिर्यादी व आरोपी यांचेत समझोता होतो त्यामुळे न्यायालयात यातील फिर्यादी साक्षीदार फितुर होतात. न्यायालयात खटल्यांची सुनावणी उशिरा सुरु होत असल्याने खटल्यातील पंच, साक्षीदार यांचेत उदासिनता निर्माण झाल्याने साक्षकामी हजर राहत नाही किंवा साक्ष देतांना फितुर होतात.

ब) शिक्षा होण्याचे प्रमाण वाढविण्यासाठी / गुन्हे शाबीतीसाठी करण्यात आलेल्या उपाययोजना पुढीलप्रमाणे आहेत :-

१) दोषसिध्दी वाढीसाठी मा. पोलीस महासंचालक, म.रा.मुंबई यांचेकडून प्राप्त झालेल्या दि. ०३/०५/२००८ च्या स्थायी आदेशानुसार दिलेल्या सर्व सूचनांचे घटकात काटेकोपणे अंमलबजावणी करण्यात येत आहे. २) दोषसिध्दी वाढावी याकरीता स्वतंत्र दोषसिध्दी शाखा स्थापन करण्यात आलेली आहे. ३) न्यायालयात सुरु असलेल्या खटल्यामध्ये न्यायालय, सरकारी अभियोक्ता, साक्षीदार, पोलीस ठाणे प्रभारी यांचेत समन्वय ठेवण्याकरीता प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी व सत्र न्यायालया मध्ये पैरवी अधिकारी यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे,

पैरवी अधिकाऱ्यांना आढावा नियमितपणे घेवून दोषसिध्दी वाढीसाठी त्यांना सविस्तर सुचना व मार्गदर्शन केले जाते. ४) न्यायालयात निकाल लागलेल्या नाशाबीत खटल्यांच्या निकालपत्राचा अभ्यास करून त्याची कारणे शोधून तपासीक अंमलदारांना वेळोवेळी मार्गदर्शन करण्यात येते. तपासीक अंमलदारासाठी कार्यशाला आयोजित करून सरकारी अभियोक्ता किंवा कायदे तज्ञ, फॉरेन्सिक तज्ञ यांना बोलावून त्यांचे करवी तपासामध्ये व पुरावे कसे गोळा करावे याबाबत मार्गदर्शन करण्यात येते. ५) उपविभागीय पोलीस अधिकारी, अपर जोलीस अधीक्षक व पोलीस अधीक्षक यांचे पातळीवर गुन्हे तपासाबाबत लक्ष ठेवून वेळोवेळी सुचना देवून मार्गदर्शन करण्यात येते. ६) घटकातील न्यायालयात दोषारोप पत्र दाखल करण्यापूर्वी अपर पोलीस अधीक्षक, सरकारी अभियोक्ता यांचे सनियंत्रण समिती मार्फत दोषारोप पत्राची पडताळणी करून त्यामध्ये काही त्रुटी राहणार नाहीत याविषयी दक्षता घण्यात येते. ७) शाबीत झालेल्या खटल्यातील तपासीक अंमलदार व पैरवी अधिकारी यांना प्रोत्साहनपर बक्षीस देण्यात येतात. नाशाबीत खटल्यामधील तपासीक अंमलदार यांचा तपासात हलगर्जीपणा आढळून आल्यास त्यांचेविरुद्ध कारवाई करणेकामी शिफारस करण्याकरीता समिती गठीत करण्यात आली असून त्याद्वारे संबंधीतांवर कारवाई करण्यात येते. ८) घटकातील गुन्हा घडलेल्या घटनास्थळी पुरावा गोळा करणेसाठी फॉरेन्सिक मोबाईल त्यात फिंगर प्रिंट, फोटोग्राफी, श्वान पथक, फॉरेन्सिक तज्ञ यांची मदत घेणेसाठी सुरु करण्यात आली आहेत. ९) गुन्ह्यांचे तपासात आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या वापरासाठी सायबर क्राईम सेल व तांत्रिक विश्लेषण विभाग सुरु करण्यात आलेले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील दिनांक २९ सप्टेंबर २००९ नंतरची सर्व धर्मीयांची
अनधिकृत धार्मिक स्थळे जमीनदोस्त करण्याबाबत**

(४) ८०८५० (२०-०४-२०१७). श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) :

सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील दिनांक २९ सप्टेंबर, २००९ नंतरची सर्व धर्मीयांची अनधिकृत धार्मिक स्थळे जमीनदोस्त करा अन्यथा न्यायालयाचा अवमान केल्याच्या कारवाईला सामोरे जाण्याची तयारी ठेवा असा निर्वाणीचा इशारा गृह विभागाने सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त व जिल्हाधिकाऱ्यांना दिला असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, न्यायालयाचा आदेश आणि गृह विभागाने कालबद्ध कार्यक्रम आखून देवूनही याबाबत मागील वर्षभरात फारशी समाधानकारक कारवाई झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यामुळे महानगरपालिका क्षेत्रातील व ग्रामीण भागातील मिळून सुमारे ३० हजार धार्मिक स्थळांबाबत कारवाई होणे अद्याप बाकी आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी करून या संदर्भातील कारवाईस विलंब करणा-या जबाबदार अधिका-यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (२८-०२-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) अनधिकृत धार्मिक स्थळावर करावयाच्या कार्यवाहीबाबत मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे सोसायटी फॉर फास्ट जस्टीस व इतर यांनी महाराष्ट्र शासना विरुद्ध दाखल केलेल्या जनहित याचिका क्र.१०४/२०१० मध्ये मा.न्यायालयाने दि.०१.१०.२०१६ रोजी दिलेल्या आदेशानुसार अनधिकृत धार्मिक स्थळांची झालेली बांधकामे निष्कासित करणे, स्थलांतरीत करणे किंवा नियमित करणे याबाबतचे परिपत्रक दि.२९.१०.२०१६ रोजी निर्गमित करण्यात आलेले आहे. त्यानुसार दिनांक २९.०९.२००९ नंतरच्या अनधिकृत धार्मिक स्थळांपैकी माहे, जानेवारी, २०१८ अखेर महानगरपालिका क्षेत्रातील ३८९ धार्मिक स्थळे निष्कासित करण्यात आले असून सुमारे १५८ अनधिकृत धार्मिक स्थळाबाबतची कार्यवाही महानगरपालिका स्तरावर करण्यात येत आहे. त्याचप्रमाणे उर्वरित ग्रामीण भागातील १८९ धार्मिक स्थळे निष्कासित करण्यात आली असून सुमारे २० अनधिकृत धार्मिक स्थळे निष्कासित करण्याची कार्यवाही चालू आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात बाल मजुरांचे पुनर्वसन करण्याच्या दृष्टीने बालसंरक्षण समित्या स्थापन करण्याबाबत

(५) ८६११४ (०४-०९-२०१७). श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील बालकामगारांच्या पुनर्वसनासाठी राज्य शासनाने अनेक योजना राबवूनही बालकामगारांचे समूळ उच्चाटन झालेले नसल्याचे चित्र माहे जून २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्य शासनाने बालकामगारांच्या पुनर्वसनासाठी सन २०१५-२०१६ या कालावधीत किती निधी उपलब्ध केला आहे तसेच बालकामगारांच्या पुनर्वसनासाठी सुरु असलेल्या राष्ट्रीय बालकामगार प्रकल्पास केंद्र शासनाप्रमाणे राज्य शासनसुद्धा अनुदान देणार आहे काय,

(३) असल्यास, बाल संरक्षण कायद्यांतर्गत बाल मजुरांचे पुनर्वसन करण्याच्या दृष्टीने कार्यवाही करण्यासाठी बालसंरक्षण समित्या वेळच्या वेळी स्थापन करणे आवश्यक असते, परंतु मागील दोन अडीच वर्षात लातूर जिल्ह्यासह राज्यभरात अशा समित्या स्थापन झालेल्या नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, राज्यात या समित्या स्थापन न झाल्यामुळे बालमजुरांची सर्वेक्षण कोणामार्फत होत आहे तसेच गत २ वर्षात किती बाल मजुरांचे पुनर्वसन झाले आहे,

(५) तसेच, बाल मजुरांचे पुनर्वसन करण्यासाठी बालसंरक्षण समित्या स्थापन करण्याबाबत अद्यापपर्यंत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संभाजी पाटील-निलंगेकर (०६-०३-२०१९) : (१) अंशतः खरे आहे,

सन २०११ च्या जनगणना अहवालानुसार राज्यात ४ लाख ९६ हजार ९१६ मुले बाजमजूर म्हणून काम करीत आहेत. सन २००१ च्या तुलनेत सन २०११ मध्ये बालकामगारांच्या संख्येत ४.७३% घट झाली आहे.

(२) राष्ट्रीय बाल कामगार प्रकल्पांतर्गत पुनर्वसनासाठी निधीची तरतूद केंद्र शासनामार्फत केली जाते. यामध्ये अद्यापपर्यंत राज्य शासनाकडून निधी देण्याची तरतूद नाही.

(३) हे खरे नाही,

बाल संरक्षण समित्या स्थापनेविषयी महिला व बाल विकास विभागाच्या दिनांक १०.०६.२०१४ रोजी शासन निर्णय पारित करण्यात आला. केंद्र शासन पुरस्कृत एकात्मिक बाल संरक्षण योजनेच्या नियमावलीच्या अनुषंगाने ग्राम बाल संरक्षण समिती, नगर बालसंरक्षण समिती, तालुका बाल संरक्षण समिती या समित्यांची स्थापना करावयाची आहे. त्यानुषंगाने समित्या स्थापन करण्यात येत असून आज संपूर्ण राज्यात ग्राम बाल संरक्षण समित्या-२९२४०, तालुका बाल संरक्षण समित्या-२३९ व जिल्हा बाल संरक्षण समित्या - ३५ स्थापन करण्यात आलेल्या आहेत. लातूर जिल्ह्यामध्ये ५९६ ग्राम बाल संरक्षण समित्यांची स्थापना झालेली आहे.

(४) राज्यातील राष्ट्रीय बालकामगार प्रकल्प लागू असलेल्या जिल्ह्यामध्ये राष्ट्रीय बाल कामगार प्रकल्प समिती तसेच अशासकीय संस्था यांचेमार्फत सर्वेक्षण करण्यात येत असून राष्ट्रीय बाल कामगार प्रकल्पांतर्गत मागील २ वर्षात ८४०२ बालमजुरांना शिक्षणाच्या मूळ प्रवाहात दाखल करण्यात आले आहे.

राष्ट्रीय बाल कामगार प्रकल्प लागू नसलेल्या २० जिल्ह्यांचे सर्वेक्षण यशदा मार्फत करण्यासाठी दिनांक २३.०६.२०१७ च्या पत्रान्वये शासन मान्यता दिलेली आहे. त्यानुसार सर्वेक्षणाची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) संपूर्ण राज्यात ग्राम बाल संरक्षण समित्या-२९२४०, तालुका बाल संरक्षण समित्या २३९ व जिल्हा बाल संरक्षण समित्या ३५ स्थापन झालेल्या आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

माहिम (पश्चिम) मुंबई येथील रेती बंदराचा अनैतिक कृत्यासाठी वापर होत असल्याबाबत

(६) ८८४२८ (१२-०८-२०१७). **श्री.सदा सरवणकर (माहिम) :** सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माहिम (पश्चिम) मुंबई येथील रेती बंदरावर व्यावसायिक कारणासाठी आरक्षित असलेल्या जागेचा स्थानिक गुंडांकडून अनैतिक कृत्यासाठी वापर होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या रेती बंदराचे संरक्षण करण्यासाठी उपाययोजना करण्याची मागणी मा.लोकप्रतिनिधी व स्थानिक नागरिकांनी संबंधिताकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

वि.स. ५६९ (7)

- (३) असल्यास, याबाबत चौकशी करून माहिम येथील रेली बंदराचे संरक्षण करण्यासाठी उपाययोजना करण्याबाबत शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०३-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वसई-विरार शहर सुरक्षा अंतर्गत सीसीटीव्ही प्रकल्पासाठी
महानगरपालिकेस अनुदान देण्याबाबत**

(७) ९०८८८ (२३-०८-२०१७). श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.विलास तरे (बोईसर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वसई-विरार शहर सुरक्षा अंतर्गत सीसीटीव्ही प्रकल्पासाठी महानगरपालिकेस अनुदान देण्याबाबतची मागणी माहे एप्रिल, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०३-२०१९) : (१) होय.

(२) वसई-विरार शहर सीसीटीव्ही प्रकल्पाबाबत पोलीस महासंचालक कार्यालयातून अभिप्राय मागविण्यात आले आहेत, याबाबत अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर पुढील यथोचित कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अल्पवयीन मुलांकडून होणा-या गंभीर गुन्ह्यांच्या संख्येत वर्षागणिक वाढ होत असल्याबाबत

(८) ९३०५० (०४-०९-२०१७). श्री.योगेश (बापू) घोलप (देवळाली) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अल्पवयीन मुलांकडून होणा-या गंभीर गुन्ह्यांच्या संख्येत वर्षागणिक मोठ्या प्रमाणात वाढ होत असल्याचे नुकत्याच केलेल्या एका पाहणीत माहे जून, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार अल्पवयीन मुलांकडून होणा-या गंभीर गुन्ह्यांची संख्या रोखण्याकरिता शासनामार्फत कोणत्या उपाययोजना केल्या आहेत वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०५-०३-२०१९) : (१) क्राईम इन महाराष्ट्र -२०१६ च्या अहवालानुसार सन २०१६ सालात बालगुन्हेगारीमध्ये भा.दं.वि. कलमाखाली एकूण ६२३९ गुन्हे दाखल झाले असून सन २०१५ सालात ५४८२ इतके गुन्हे दाखल होते. ही वाढ प्रामुख्याने खालील गुन्ह्यांच्या प्रकारामध्ये झालेली आहे :-

अ.क्र.	गुन्ह्याचे शिर्षक	२०१४	२०१५	२०१६
१	खून	१२१	१२८	१३०
२	खूनाचा प्रयत्न	१३७	१८८	२११
३	सदोष मनुष्यवध	५	३	७
४	बलात्कार	२०८	२४७	२५८
५	बलात्काराचा प्रयत्न	०	१	१
६	घरफोडी	६०	६१	६५
७	चोरी	२९३	३३६	२८१
८	अनैसर्गिक गुन्हे	८	३२	३९

(२) व (३) अल्पवयीन मुलांकडून होणा-या गंभीर गुन्ह्यांची संख्या रोखण्याकरिता करण्याकरीता खालील प्रमुख उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत :-

- विधीसंघर्षग्रस्त बालकांनी केलेले गुन्हे रोखणेसंदर्भात सर्व घटक प्रमुखांना दिनांक १८/०२/२०१२ च्या परिपत्रकान्वये मार्गदर्शक सुचना दिलेल्या आहेत.
- विधीसंघर्षग्रस्त बालकांसाठी राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यास एक असे एकूण ३५ बाल न्याय मंडळे गठीत करण्यात आलेली आहेत.
- राज्यातील पोलिस स्टेशनमध्ये ०१ पोलिस अधिकारी हा बाल कल्याण अधिकारी म्हणून नेमण्यात आलेला आहे. तसेच सर्व ४६ पोलिस घटकांचे मुख्यालयात विशेष बाल पोलिस पथके स्थापन करण्यात आलेली आहेत.
- विधी संघर्ष ग्रस्त मुले आणि त्यांची कुटुंबिय यांचेसोबत सकारात्मक संवाद करणे. विधी संघर्ष मुलांना गुन्हेगारी प्रवृत्तीपासून परावृत्त करणे.
- विधी संघर्ष ग्रस्त मुलांबाबत निकोप दृष्टीकोन तयार करणे. तसेच विधी संघर्ष ग्रस्त मुलांचे समाजात पुर्नएकात्मिकरण करण्यासाठी भुमिका घेणे.
- विधी संघर्ष ग्रस्त बालकांचे अडचणीवर उपाययोजना करणे. विधी संघर्ष ग्रस्त मुलांना कायदेशिर सहकार्य करणे. बाल न्याय अधिनियम २०१५ मध्ये नमूद तरतूदी बळकट करण्यासाठीची प्रक्रीया राबविणे.

• स्वयंसेवी संस्थांच्या सहकार्याने विधी संघर्षग्रस्त मुलांच्या सामाजिक, मानसिक, आरोग्य संवर्धनासाठी उपाययोजना करणे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील लाचखोर अधिकाऱ्यांविरोधात कारवाई करण्याबाबत

(९) ९५१२८ (०३-०१-२०१८). श्री.शरददादा सोनावणे (जुन्नर), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील महसूल, पोलीस, ग्रामविकास इ. विभागात काम करणाऱ्या व न्यायालयात दोषी ठरलेल्या लाचखोरांविरुद्ध न्यायालयाने शिक्षा ठोठावूनही, एकाही व्यक्तीला शासनाने नोकरीतून काढून न टाकल्याची बाब दिनांक २७ जुलै २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, लाच घेऊनही निलंबित न झालेले १३८ कर्मचारी असून, त्यातील २२ अधिकारी मराठवाड्यातील आहेत, तसेच मुंबई २०, ठाणे ७, पुणे ५ व नाशिक विभागातील ११ प्रकरणांमध्ये कारवाई झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, राज्य शासनाच्या ३३ विभागांपैकी २० विभागात काम करणाऱ्या वर्ग १ च्या ५० हून अधिक अधिकाऱ्यांना मागिल सात महिन्यांत लाचलूचपत प्रतिबंधक विभागाने लाचखोरी प्रकरणात पकडून रुपये १ कोटी ५७ लाख ९१ हजाराची लाच घेतल्याची माहिती दिनांक ३ ऑगस्ट, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, यामध्ये महसूल विभागाचे ७ व पोलीस विभागातील ९ अधिकाऱ्यांचा समावेश आहे, महसूल विभागात सर्वाधिक म्हणजे १३२ प्रकरणे असून सर्वाधिक लाचखोरी पुणे जिल्ह्यात झाली असून, पुणे ११९, नाशिक ८४, औरंगाबाद ७७, ठाणे ७१, नागपूर ६५, नांदेड ६२ अशा प्रकारे लाचखोरांविरोधात गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, या लाचखोरी प्रकरणात महानगरपालिका सर्वोच्च स्थानी असून महसूल विभाग दुसऱ्या स्थानावर असल्याचे केलेल्या पहाणीत उघडकीस आले असून या लाचखोर अधिकाऱ्यांविरोधात अद्यापर्यंत कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०६-०३-२०१९) : (१) लाचलूचपत प्रतिबंधक विभागाने दाखल केलेल्या गुन्ह्यातील एकूण ४६ आरोपींना दिनांक २७.०७.२०१७ पर्यंत बडतर्फ करण्यात आले नव्हते तथापि, दिनांक ३१.०१.२०१९ पर्यंत यापैकी ३७ आरोपी लोकसेवकांना बडतर्फ करण्यात आले आहे.

(२) दिनांक २७.०७.२०१७ पर्यंत ला.प्र. विभागामार्फत दाखल गुन्ह्यातील १६४ आरोपी लोकसेवकांपैकी दिनांक ३१.०१.२०१९ पर्यंत ८७ आरोपी लोकसेवकांना निलंबित केले आहे.

- (३) दिनांक ०१.०१.२०१७ ते ०३.०८.२०१७ पर्यंत २१ विभागात काम करणाऱ्या वर्ग १ च्या ५० अधिकाऱ्यांना लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाने रुपये ५०,४०,३००/- लाच रक्कम स्विकारताना पकडले आहे.
- (४) दिनांक ०१.०१.२०१७ ते ०३.०८.२०१७ पर्यंत १) महसूल विभागाचे ७ व पोलीस विभागातील ९ अधिकाऱ्यांवर लाचखोरी प्रकरणात पकडले आहे.
- २) लाचखोरीची महसूल विभागाची १३२ प्रकरणे नोंद आहे.
- ३) परिक्षेत्रानुसार पुणे ११९, नाशिक ८४, औरंगाबाद ४९, मुंबई २४ अशाप्रकारे लाचखोराविरोधात एकूण ५५१ गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत.
- (५) व (६) दिनांक ०१.०१.२०१७ ते ०३.०८.२०१७ पर्यंत लाचखेरीत विभागनिहाय दाखल प्रकरणांमध्ये महसूल विभागाचे १३५ व महानगरपालीकेच्या ४९ अधिकारी व कर्मचारी यांचेवर लाचखोरांविरोधात गुन्हे दाखल करण्यात आलेले आहेत व त्यांचेवर त्यांचे विभागामार्फत निलंबनाची कारवाई करण्यात येत आहे.

पुणे जिल्ह्यातील अल्पवयीन मुलांवर होणा-या लैंगिक अत्याचारांच्या घटनांबाबत

- (१०) ९५३६२ (०६-०१-२०१८). श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला), डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सावा) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) पुणे शहरात अल्पवयीन मुलांवर होणा-या लैंगिक अत्याचारांच्या घटनांमध्ये लक्षणीय वाढ झाली असल्याची माहिती माहे नोव्हेंबर २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पालकांमध्ये चिंतेचे वातावरण असून, दिवसेंदिवस वाढत चाललेल्या घटनांमुळे समाजात फोफावणा-या या विकृतीला रोखण्यासाठी शासनाने कोणती उपायोजनात्मक कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) तसेच दापोडी (पिंपरी जि.पुणे) येथील अनाथाश्रमातील अकरा वर्षीय मुलावर त्याच ठिकाणी शिकणाऱ्या अल्पवयीन मुलाने लैंगिक अत्याचार केल्याचा प्रकार माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आला आहे, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याप्रकरणी अनाथ आश्रमाचे चालक श्री.देविदास सुरवसे यांना फिर्यादीने याबाबत माहिती देऊनसुद्धा याकडे त्यांनी दुर्लक्ष केल्यामुळे त्यांच्यावर गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे काय,
- (५) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व तदनुसार सदर संस्थाचालकावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०५-०३-२०१९) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) बाल लैंगिक अत्याचाराच्या विकृतीला रोखण्यासाठी बालकांचे लैंगिक छळापासून संरक्षण अधिनियम या कायद्याची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यात येते. बाल लैंगिक छळाच्या प्रत्येक घटनेमध्ये गुन्हेगार व्यक्ती विरोधात कायदेशीर कारवाई करणेकरीता पालक, शिक्षक, शैक्षणिक संस्था व विद्यार्थी यांचेमध्ये जनजागृती करण्यात येते.

तसेच राज्यातील सर्व माध्यमाच्या व सर्व व्यवस्थापनाच्या शाळांमध्ये तक्रार पेट्या बसविण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(३) हे खरे आहे.

(४) व (५) फिर्यादीवर होणाऱ्या लैंगिक अत्याचाराची माहिती पोलीसांना न दिल्याने अनाथ आश्रमाचे चालक यांचेविरुद्ध बालकांचे लैंगिक अपराधापासून संरक्षण अधिनियम, २०१२ चे कलम १९ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

तसेच फिर्यादीने दिलेल्या तक्रारीनुसार भोसरी पोलीस येथे विधीसंघर्षित बालकांविरुद्ध भा.द.वि. कलम ३७७, ५०६ सह बालकांचे लैंगिक अपराधापासून संरक्षण अधिनियम, २०१२ चे कलम ४ प्रमाणे गुन्हा दाखल केला असून मा.बाल न्यायालयात दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आले आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्रातील मच्छिमारांची ओळखपत्रे तपासणारी यंत्रणा उभारण्याबाबत

(११) ९५५५६ (०६-०१-२०१८). श्री.नरेंद्र महेता (मिरा भाईदर), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक), श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम), श्री.सुरेश (राजूमामा) भोळे (जळगाव शहर), श्री.बाळासाहेब मुरकुटे (नेवासा), श्री.सुरेश हाळवणकर (इचलकरंजी), अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्रातील मच्छिमारीमध्ये ५० टक्क्यांहून अधिक कामगार नेपाळी व बांगलादेशी असून त्यांची ओळखपत्रे तपासण्याची यंत्रणा उभी करणे गरजेचे आहे, अन्यथा या माध्यमातून सुरक्षेला धोका संभवतो, असा इशारा निवृत्ती ब्रिगेडीअर श्री.हेमंत महाजन यांनी सागरी सुरक्षा या विषयावरील चर्चासत्रात माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान दिला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१२-०४-२०१९) : (१) निवृत्त ब्रिगेडीअर हेमंत महाजन यांच्या चर्चासत्राबाबतची माहिती उपलब्ध नाही.

(२) महाराष्ट्रातील मच्छिमार बोटीवर बांगलादेशी नागरीकांची माहिती निरंक आहे. महाराष्ट्रातील नेपाळी नागरिक मच्छिमार बोटीवर कार्यरत असून त्यांची सविस्तर माहिती मत्सव्यवसाय विभागाकडून केंद्र शासनास पाठविण्यात येते. स्थानिक पातळीवर सदर नेपाळी नागरीकांची चारित्र्य पडताळणी करण्याचे निदेश सर्व सागरी पोलीस घटकांना देण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार बोटमालकांकडून त्यांच्या बोटीवर असलेल्या नेपाळी नागरीकांचे नागरीत्वाचे पुरावे व फोटो प्राप्त करून घेवून नेपाळी नागरीकांच्या राहत्या ठिकाणी पोलीस ठाण्यामार्फत पडताळणी करण्यात येते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील गुन्हेगारांच्या इत्थंभूत माहिती गोळा करण्यासाठी सीसीटीएनएस सोबत
आधारक्रमांक जोडण्याबाबत**

(१२) ९५९१० (०६-०१-२०१८). श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.संग्राम थोपटे (भोर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील गुन्हेगारांच्या इत्थंभूत माहिती गोळा करण्यासाठी सीसीटीएनएस (क्राईम अँड क्रिमिनल ट्रॅकिंग नेटवर्क अँड सिस्टम) सोबत आधारक्रमांक जोडण्याचा शासनाचा प्रयत्न असून त्यासाठी मा. मुख्यमंत्री यांनी केंद्र शासनाकडे प्रस्ताव पाठविला असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी केंद्र शासनाने प्रस्ताव मंजूर केला आहे काय,

(३) असल्यास, त्याची अंमलबजावणी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, अद्यापपर्यंत किती गुन्हेगारांची नावे ऑनलाईन उपलब्ध करण्यात आली आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०१-०४-२०१९) : (१), (२), (३) व (४) राज्यातील गुन्हेगारांच्या इत्थंभूत माहिती गोळा करण्यासाठी सीसीटीएनएस (क्राईम अँड क्रिमिनल ट्रॅकिंग नेटवर्क अँड सिस्टम) सोबत आधारक्रमांक जोडण्याबाबत प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे पाठविण्यात आल्याचे आढळून येत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर सेफ सिटी प्रकल्पाच्या दुसऱ्या टप्प्याच्या कामांसाठीचा निधी प्रलंबित असल्याबाबत

(१३) ९६१४८ (०२-०१-२०१८). श्री.अमल महाडीक (कोल्हापूर दक्षिण) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोल्हापूर शहरातील कायदा व सुव्यवस्था सुधारणेस मदत व्हावी म्हणून कोल्हापूर सेफ सिटी प्रकल्पाच्या पहिल्या टप्प्याचे काम पूर्ण झाले असून दुसऱ्या टप्प्याच्या कामांना लागणाऱ्या रूपये १६.६१ कोटी निधीचा प्रस्ताव गत अनेक दिवसांपासून शासनाकडे प्रलंबित असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू निधी देणेबाबत शासन सकारात्मक आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाकडून कोणती उपाय योजना करण्यात आली वा येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०१-०४-२०१९) : (१), (२) व (३) कोल्हापूर सुरक्षित शहर प्रकल्पाच्या दुसऱ्या टप्प्याच्या प्रस्तावाबाबत माहिती व तंत्रज्ञान विभागाकडून अभिप्राय प्राप्त झाले असून सदर अभिप्राय तपासण्यात येत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ओझर (ता.निफाड, जि.नाशिक) पोलीस स्टेशन चे पोलीस निरीक्षक यांनी दहशत निर्माण करण्याचा प्रयत्न केल्याबाबत

(१४) १०००४१ (११-०४-२०१८). श्री.अनिल कदम (निफाड) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ओझर (ता.निफाड, जि.नाशिक) पोलीस स्टेशनचे पोलीस निरीक्षक यांनी अनुसूचित जातीच्या व्यक्तीला जातीवाचक शिवीगाळ केल्याबाबतची तक्रार कायद्याने घेणे बंधनकारक असतांनाही सदर अर्जाचा स्वीकार न करता ह्याबाबत विचारणा करणाऱ्या मा.लोकप्रतिनिधीची पोलीस नोंदवहीत नोंद घेवून दहशत निर्माण करण्याचा प्रयत्न दिनांक २१ जुन, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास केला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार कायद्याला अनुसरून कर्तव्य न बजावणाऱ्या पोलीस अधिकाऱ्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०५-०३-२०१९) : (१) दि.१७.०६.२०१७ रोजी प्रदीप रामदास आहिरे, रा.शिवाजीनगर, ओझर यांचेविरुद्ध तत्कालीन पो.नि./श्री. आर.एस. बहिरट, ओझर पोलीस ठाणे यांनी दिलेल्या तक्रारीवरून गु.र.नं. ७५/२०१७ भा.द.वि. कलम ३५३, १८६, २९४ प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

दि. १७.०६.२०१७ रोजी आरोपीताविरूद्ध गुन्हा दाखल झाल्याने मा.विधानसभा सदस्य यांनी पोलीस निरीक्षक यांचेशी केलेल्या दूरध्वनी संभाषण अनुषंगाने पोलीस निरीक्षक यांनी दि.१८.०६.२०१८ रोजी ठाणे दैनंदिनी नोंद क्र. १५/२०१७ अन्वये नोंद केली आहे.

नमूद गुन्ह्यातील आरोपीस मा.न्यायालयाने १५ दिवस दररोज पोलीस ठाणे येथे हजेरीस येण्याबाबत आदेशित केले आहे. सदर आरोपी दि.२१.०६.२०१७ रोजी पोलीस ठाणेस हजेरीस आला असता त्याने नमूद गुन्ह्यातील तपासी अंमलदार यांचेकडे गुन्ह्यातील फिर्यादी यांचेविरूद्ध तक्रार अर्ज देऊ केला. पोउनि हे अर्ज समजून घेत असताना आरोपी अर्जाची रिसेव्ह करून द्या असे म्हणू लागल्याने त्यांनी तुम्ही वरीष्ठांना भेटून तक्रार अर्ज द्या असे त्यांना सांगितले. त्यानंतर आरोपी याने मा.विधानसभा सदस्य यांना दूरध्वनी केला व त्या अनुषंगाने पोलीस उप निरीक्षक यांनी ठाणे दैनंदिनी नोंद क्र.२३/२०१७, दि.२१.०६.२०१७ अन्वये नोंद घेतली आहे.

(२) सदरचा अर्ज पोउनि यांनी पोलीस ठाणे येथे चौकशी कामी का स्विकारला नाही याबाबत त्यांची उपविभागीय पोलीस अधिकारी, नाशिक ग्रामिण यांनी चौकशी करून पाठविलेल्या कसुरी अहवालाबाबत सदर कसुरदार यांना जापन पाठविण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सहा. पोलिस उपनिरीक्षक, विक्रमगड पोलिस स्टेशन, जि.पालघर यांच्यावरील कारवाईबाबत

(१५) १०१७५८ (०६-०१-२०१८). श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) श्री.अशोक सार्थक कुडू, सहा. पोलिस उपनिरीक्षक, विक्रमगड पोलिस स्टेशन, जि.पालघर हे कोणतीही शहानिशा न करता एकतर्फी कारवाई करून नागरिकांना नाहक त्रास देत असल्याबाबत चौकशी करून त्यांच्यावर कारवाई करण्याबाबत माहे ऑगस्ट, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान मा.गृहराज्य मंत्री (ग्रामीण) यांना लोकप्रतिनिधीनी लेखी निवेदन दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले आहे व तदनुसार पुढे कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१६-०३-२०१९) : (१) होय, श्री.अशोक सार्थक कुडू, सहा.पोलिस उपनिरीक्षक, विक्रमगड पोलिस स्टेशन यांच्या विरोधात दि.७/८/२०१७ अन्वये निवेदन प्राप्त झाले आहे. तथापि, अशोक सार्थक कुडू नावाचे कोणीही पोलीस कर्मचारी विक्रमगड पोलीस ठाणे येथे कार्यरत नसून श्री. कार्तिक पांडुरंग कुडू हे सहाय्यक पोलीस उपनिरीक्षक या पदावर कार्यरत आहेत.

(२) व (३) सदरचे निवेदन शासनास प्राप्त झाल्यानंतर पोलीस अधिक्षक, पालघर यांचेकडे अहवाल सादर करण्याबाबत पाठविण्यात आले. या निवेदनातील मजकुरानुसार शेजारी राहणाऱ्या दोन इसमांचे घरांचे बांधकामावरून किरकोळ भांडण झाले होते. त्या संबंधात श्री.मनोज पाटील यांनी दिनांक १७/३/२०१७ रोजी विक्रमगड पोलीस स्टेशन येथे तक्रार दिली. त्यासंबंधात अदखलपात्र गुन्हा रजि.नं.१९२/१७ दाखल करून त्यांना संबंधित न्यायालयाकडून दाद मागून घेण्याची समज दिली आहे. सदर गुन्ह्याच्या तपासादरम्यान दिपेश पाटील यास अटक करण्यात येऊन सबळ पुरावा गोळा करण्यात आला व मा.न्यायालयात दि.२७/९/२०१७ रोजी दोषारोप पत्र सादर केले आहे. या प्रकरणी श्री.कार्तिक पांडुरंग कडु हे सहाय्यक पोलीस उप निरीक्षक यांनी कोणत्याही प्रकारची एकतर्फी कारवाई केलेली नसून नागरिकांना नाहक त्रास दिलेला नाही,असे चौकशीत आढळून आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोलापूर, लातूरमध्ये व उस्मानाबादमधील ऊसतोड कामगारांचा कामगार
भविष्य निर्वाह निधी (ईपीएफ) भरण्याबाबत**

(१६) १०४९४४ (१२-०४-२०१८). श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूरमध्ये ४१, लातूरमध्ये १२, उस्मानाबादमध्ये ८ अशा ६१ साखर कारखान्यांना त्यांच्या ऊसतोड कामगारांचा कामगार भविष्य निर्वाह निधी (ईपीएफ) भरण्याबाबत सोलापूर विभागीय आयुक्तांनी लेखी निर्देश दिल्याची बाब माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सर्व साखर कारखान्यांच्या पदाधिका-यांची बैठक दिनांक २४ नोव्हेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास घेण्यात आली तरी अद्यापी कोणत्याही कारखान्याने ईपीएफ ची रक्कम शासनाकडे जमा केलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त घटनेची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने ईपीएफ ची रक्कम वसूल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संभाजी पाटील-निलंगेकर (२७-०३-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे,

(३), (४) व (५) कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी व संकीर्ण उपबंध अधिनियम, १९५२ च्या कलम ७ A अन्वये चौकशी अद्याप सुरु झालेली नाही. कारण अशा प्रकारच्या चौकशीची सुरुवात करण्यापूर्वी भविष्य निधीची जी रक्कम द्यावयाची आहे त्यासंदर्भात खालील माहिती प्रमाणित होणे आवश्यक आहे :-

- i) ऊस कापणी आणि वाहतूक करण्यासाठी साखर कारखान्यांमधील गुंतलेल्या मुकादम/ठेकेदारांची नावे.
- ii) साखर कारखाना व मुकादम/ठेकेदार यांच्यामध्ये झालेल्या कराराची प्रत.
- iii) ठेकेदारांनी कापणी व अशा वाहतूक करण्यासाठी वापरलेल्या कामगारांची नावे.
- iv) ठेकेदारांनी या कामगारांना दिलेली मजूरी.

प्रादेशिक भविष्य निधी आयुक्त, प्रादेशिक कार्यालय, सोलापूर यांनी दिनांक १२.१०.२०१८ रोजीच्या पत्रात सदर साखर कारखाने पी.एफ.निरीक्षकांना उक्त माहिती शेअर करित नसल्याचे नमूद केले आहे. तसेच हजारो कामगार वेगवेगळ्या ऊस क्षेत्रांमध्ये काम करित आहेत. सदर क्षेत्रांना प्रत्यक्ष भेट देवून कामगारांकडून माहिती घेणे वस्तुतः अशक्य आहे. तथापि, ऊस तोड कामगारांच्या कल्याणासाठी काम करणाऱ्या संस्थांशी संपर्क साधून वर नमूद माहिती गोळा करण्यात येत आहे. माहिती प्राप्त झाल्यानंतर संबंधितांवर कार्यवाही करण्यात येईल.

पोलीसांना गृहकर्ज त्यांच्या मुळ वेतनाच्या २०० पट देण्याच्या निर्णयाबाबत

(१७) १०६२३१ (१२-०४-२०१८). श्रीमती तृप्ती सावंत (वांद्रे पूर्व) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पोलीसांना खाजगी घर घेण्यासाठी त्यांच्या मुळ वेतनाच्या २०० पट गृहकर्ज शासनाकडून उपलब्ध करून देण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर कर्जावरील व्याजावर शासन सबसीडी देणार आहे काय,
- (३) असल्यास, पोलीसांना स्वतःच्या मालकीचे घर उपलब्ध करून देणा-या विकासकांनाही २.५ एफएसआय देण्याचेही या निर्णयात अंतर्भूत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या योजनेतर्गत किती घरांची निर्मिती करण्यात येत आहे व त्यापैकी किती घरांचे नियोजन करण्यात आले आहे व किती घरांचे बांधकाम सुरु असून त्यापैकी किती घरे पूर्ण झाली आहेत,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०५-०३-२०१९) : (१) हे खरे आहे.

पोलिस कर्मचा-यांना घरबांधणी अग्रीम देण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य पोलिस गृहनिर्माण व कल्याण महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांच्या मार्फत राष्ट्रीयकृत बँकेकडून कर्ज घेण्यास दि.१०/०४/२०१७ च्या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात आली आहे.

(२) राष्ट्रीयकृत बँकेकडून घेण्यात आलेल्या कर्जावरील व्याज व घरबांधणी अग्रीमावरील व्याज यांच्यातील फरकाची रक्कम शासनाकडून देण्यात येते.

(३) हे खरे नाही.

पोलीसांना स्वतःच्या मालकीचे घर उपलब्ध करून देणा-या विकासकांना २.५ एफएसआय देण्याबाबत उक्त शासन निर्णयामध्ये तरतुद नाही. तथापि, दि.१७/११/२००९ च्या

शासन निर्णयानुसार गृह (पोलिस) विभागाच्या भूखंडाच्या विकासासाठी शहरांच्या वर्गीकरण परत्वे एफ.एस.आय. मंजूर करण्यात आला आहे.

(४) या योजनेतर्गत शासनाकडून घरे बांधून देण्यात येणार असून पोलिस कर्मचारी यांना घरे स्वतःच्या नावे खरेदी करण्याकरिता/ बांधण्याकरिता घरबांधणी अग्रीम म्हणून कर्ज मंजूर करण्यात येते.

सद्यस्थितीत ३,२८२ पोलीस कर्मचा-यांना एकूण रु.५,८६,९८,८६,५८३/- इतकी रक्कम घरबांधणी अग्रीम म्हणून वाटप करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील युवकांमध्ये अंमली पदार्थांच्या सेवनाचे वाढते प्रमाण

(१८) १०६९०९ (०६-०४-२०१८). डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर), डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सावा), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), कॅप्टन आर.तमिल सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर), श्रीमती सुमन पाटील (तासगाव - कवठेमहांकाळ), श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईसह राज्यात गत वर्षभरात अंमली पदार्थ तस्करीमध्ये वाढ झाली असून वर्षभरात राज्यात अंमली पदार्थ तस्करीचे १४ हजार ५९० गुन्हे दाखल झाले असून त्यापैकी १४ हजार १०७ गुन्ह्यांची नोंद फक्त मुंबईत झाली असल्याचे गुन्हे अन्वेषण विभागाच्या अहवालातून निदर्शनास आले असून अंमली पदार्थ तस्करीविरोधात मुंबई पोलीसांकडून सर्वाधिक कारवाई होत असून मुंबई पाठोपाठ नवी मुंबईत ७८, ठाण्यात ७१, पुण्यात ६३ आणि नागपूरमध्ये ५९ गुन्हे दाखल झाले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास राज्यामध्ये गांजा तस्करीचे प्रमाण २४.७५ टक्क्यांनी वाढले असल्याचे गुन्हे अन्वेषण विभागाच्या अहवालात नमूद करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, राज्यात मागील तीन वर्षांमध्ये ४२५६ युवकांनी अंमली पदार्थांच्या व्यसनामुळे आत्महत्या केल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, नॅशनल क्राइम रेकार्ड ब्युरो च्या अहवालात महाराष्ट्र राज्य अंमली पदार्थांच्या सेवनामध्ये देशात प्रथम असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (५) असल्यास, मुंबईसह राज्यातील अंमली पदार्थ तस्करी रोखण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१८-०३-२०१९) : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) हे अंशतः खरे आहे. गुन्हे अन्वेषण विभागाचे सांख्यिकी शाखा यांच्याकडून प्राप्त माहितीनुसार मागील तीन वर्षांत (सन २०१४, २०१५ व २०१६) अंमली पदार्थ/ मद्यसेवनामुळे १८ ते ३० वयोगटातील एकुण १०६३ युवक व १२ युवती असे एकुण १०७५ युवक-युवतींनी आत्महत्या केल्याची माहिती उपलब्ध आहे. सन २०१७ ची माहिती सांख्यिकी शाखेकडून संकलित करण्याचे कामकाज सुरु आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) अंमली पदार्थाचे प्रमाण कमी करण्यासाठी विविध कार्यक्रम हाती घेण्यात आलेले आहेत. अंमली पदार्थ विरोधी कक्षातर्फे महाविद्यालयीन स्तरावर जानेवारी २०१५ पासून इग्ज फ्रि कॅम्पस हा उपक्रम राबवून जनजागृती करण्याचे प्रयत्न चालू केले आहे. तसेच सार्वजनिक गणेशोत्सव, नवरात्री, दहिहंडी अशा उत्सवाच्या वेळी अंमली पदार्थ कक्षाच्या वतीने जनजागृती कार्यक्रम राबविण्यात येतात. तसेच २६ जून हा अंमली पदार्थ विरोधी दिनानिमित्त २६ जून ते १० जुलै असा पंधरवडा साजरा करण्यात येतो. सदर पंधरवड्या दरम्यान अंमली पदार्थ व त्याचे दुष्परिणाम याबाबत विद्यार्थ्यांना माहिती देणे, फिल्म दाखविणे, चर्चासत्र, हॅन्डबील वाटप व भिंती पोस्टर्सचे प्रदर्शन करणे तसेच प्रचार फेऱ्या, मॅरेथॉन, मोहल्ला कमिटी, पब्लीक मिटींग असे कार्यक्रम घेण्यात येतात.

पोलीस आयुक्त, बृहन्मुंबई यांचे आदेशान्वये दि.२८/०७/२०१६ रोजी पासून नार्को इन्फो लाईन मोबाईल क्र.९८१९१११२२२ हा अंमली पदार्थ विरुद्ध लोकांमार्फत माहिती मिळवून लोकांच्या मदतीने कारवाई करण्यासाठी सुरु करण्यात आलेला आहे.

(६) विलंब झालेला नाही.

राज्यातील गुन्हेगारी व महिलांवरील अत्याचारामध्ये झालेली वाढ

(१९) १०७५६७ (२४-०४-२०१८). डॉ.राहुल पाटील (परभणी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.राजु

तोडसाम (अर्णी), श्री.उन्मेश पाटील (चाळीसगाव), श्री.योगेश (बापू) घोलप (देवळाली), श्री.सदा सरवणकर (माहिम), श्री.अनिल कदम (निफाड), श्री.राज पुरोहित (कुलाबा), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.मंगलप्रभात लोढा (मलबार हिल), श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ), डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले), श्री.किशोर पाटील (पाचोरा), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अमित साटम (अंधारी पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्री.प्रकाश फातर्पकर (चेंबूर), श्री.तुकाराम काते (अणुशक्ती नगर), डॉ.शशिकांत खेडेकर (सिंदखेड राजा), श्री.प्रताप सरनाईक (ओवळा माजिवडा), श्री.योगेश टिळेकर (हडपसर), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील सन २०१६ च्या गुन्हेगारी अहवालात महिलांवरील अत्याचार, छेडछाड, अल्पवयीन मुलींवर बलात्कार, विनयभंग, अपहरण, आत्महत्यास प्रवृत्त करणे अशा विविध कलमान्वये ३१ हजार २७५ गुन्ह्यांची नोंद व विविध न्यायालयात सन २०१६ अखेर पर्यंत महिलांविरुद्धचे १ लाख ६५ हजार खटले न्यायालयात प्रलंबित असल्याबाबत 'समर्थन' संस्थेने मा. मुख्यमंत्री, मा. प्रधान सचिव, (गृह) मा. पोलीस महासंचालक यांच्याकडे दिनांक ६ जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास पत्राद्वारे निदर्शनास आणले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात दर दोन तासात एक बलात्काराचा गुन्हा दाखल होत असून त्यातील ५४ टक्के म्हणजेच २०१० बलात्कार हे अल्पवयीन मुलींवरील असल्याचे गुन्हे अन्वेषण विभागाने (सीआयडी) प्रसिध्द केलेल्या "क्राइम इन महाराष्ट्र,२०१६" या अहवालात नमूद केले आहे तसेच दिवसाकाठी तरुणींच्या अपहरणाच्या १७ घटनांची नोंद होत असून, दररोज विनयभंग आणि लैंगिक छळाच्या ३४, कौटुंबिक छळाच्या २० तक्रारी दाखल होत आहेत व वर्षभरात २४८ महिलांचा हुंडाबळी गेला असून, विवाहितेला आत्महत्यास प्रवृत्त केल्याच्या ७५६ घटना घडल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, महाराष्ट्र राज्य हे महिला अत्याचारामुळे देशात तिसऱ्या क्रमांकावर असून विनयभंग व छेड-छाडीच्या गुन्ह्यात पहिल्या क्रमांकावर आणि अपहरण गुन्ह्यात दूसऱ्या क्रमांकावर असल्याचे दिनांक २ डिसेंबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, राज्य शासनाला महिलांवरील अत्याचार रोखण्यात अपयश आले असल्याची बाब राज्य गुन्हे अन्वेषण विभागाने दिनांक २१ डिसेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास प्रसिध्द केलेल्या २०१६ च्या वार्षिक गुन्हे अहवालात नमूद केली असून, महिलांवरील अत्याचारात वाढ झाल्याचे वास्तव समोर आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्यानुसार राज्यातील गुन्हेगारी, महिलांवरील अत्याचार व बलात्कार रोखण्यासाठी शासनाने कोणकोणत्या उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०५-०३-२०१९) : (१), (२), (३) व (४) क्राईम इन महाराष्ट्र-२०१६ च्या अहवालानुसार सन २०१६ मध्ये महिलांवरील अत्याचार संबंधात खालील वर्गवारीप्रमाणे गुन्हे दाखल आहेत.

अ.क्र.	गुन्ह्याचे शिर्षक व कलम	दाखल गुन्हे
१	छेडछाड (भादवि ५०९)	९२४
२	महिलांवरील बलात्कार (भादवि ३७६)	४१८९
३	बलात्काराचा प्रयत्न (भादवि ३७६/५११)	१२
४	विनयभंग (भादवि ३५४)	११३९६
५	कोट्टिबिक छळ (भादवि ४९८ अ)	७२१५
६	अपहरण व अपनयन (भादवि ३६३, ३६४, ३६४अ, ३६५ ते ३६९)	६१६९
७	आत्महत्येस प्रवृत्त करणे (भादवि ३०६)	७५६
८	अल्पवयीन मुलींवर बलात्कार	२२९२
९	हुंडाबळी (भादवि ३०४ ब)	२४८

असे एकूण ३१२७५ गुन्हे हे महिलांविषयी सन २०१६ मध्ये दाखल आहेत.

सन २०१६ मध्ये प्रसिध्द करण्यात आलेल्या राष्ट्रीय गुन्हे अहवालानुसार महिलांवरील अत्याचारांच्या नोंद गुन्ह्यांची संख्या पाहता गुन्ह्याच्या प्रमाणात राज्याचा देशात १३ वा क्रमांक आहे.

विनयभंग (भादवि ३५४) या वर्गवारी खाली महिला वरील अत्याचारासंबंधात दाखल गुन्ह्यांची संख्या पाहता गुन्ह्याच्या प्रमाणात राज्याचा देशात ०८ वा क्रमांक आहे.

छेडछाड (भादवि ५०९) या वर्गवारी खाली महिला वरील अत्याचारासंबंधात दाखल गुन्ह्यांची संख्या पाहता गुन्ह्याच्या प्रमाणात राज्याचा देशात १२ वा क्रमांक आहे.

अपनयन व अपहरण या वर्गवारी खाली राज्य हे महिला वरील अत्याचारासंबंधात दाखल गुन्ह्यांची संख्या पाहता गुन्ह्याच्या प्रमाणात राज्याचा देशात १२ वा क्रमांक आहे.

(५) राज्यातील महिलांवर होणाऱ्या अत्याचाराला आळा घालण्यासाठी

प्रतिबंधात्मक उपाययोजना खालीलप्रमाणे आहे. :-

- महिलांवरील अत्याचारास प्रतिबंध करण्यासाठी महिला अत्याचार प्रतिबंधक विभागाची स्थापना करण्यात आली आहे. विशेष पोलीस महानिरीक्षक हे विभागाचे प्रमुख आहेत.
- महिलांवरील अत्याचाराची प्रकरणे तातडीने निकाली काढण्याकरीता राज्यात २७ विशेष न्यायालये व २५ जलदगती न्यायालये स्थापन करण्यात आलेली आहेत.
- पोलीस आयुक्तालये / जिल्ह्यांमध्ये महिला सुरक्षा समित्या व महिला सहाय्य कक्षाची स्थापना करण्यात आली आहे.
- बलात्कारासारख्या गंभीर गुन्ह्यांचा तपासाची कार्यपध्दती बाबतच्या मार्गदर्शक सुचना सर्व पोलीस घटकांना वितरीत केलेल्या आहेत.

- हुंडाबळीकरीता प्रतिबंधात्मक उपाय प्रत्येक जिल्ह्यात दक्षता समित्या स्थापन करण्यात आलेल्या आहेत.
- छेडछाड व विनयभंगाच्या घटना रोखण्यासाठी पायी पेट्रोलिंग, शाळा कॉलेजच्या परिसरात प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, नाकाबंदी, महिला सुरक्षा व छेडछाड पथके तयार करण्यात आली आहेत.
- मा.सर्वोच्च न्यायालय, दिल्ली विशाखा निर्णयाप्रमाणे पोलीस घटकांमध्ये तक्रार समित्या (Complaint Committees) स्थापन करण्यात आल्या आहेत. कामाच्या ठिकाणी लैंगिक अत्याचार प्रतिबंधक कायदा-२०१३ देखील अंमलात आला आहे.
- महिलांवरील अत्याचाराची प्रकरणे तपासासाठी आणि त्यांचा वेळोवेळी आढावा घेण्यासाठी जिल्हास्तरावर दि.१२/१०/२०१७ च्या शासन निर्णयानुसार विशेष पथके गठीत करण्याचा निर्णय घेतला आहे.
- राज्यात, मुंबईसह पुणे शहर, ठाणे शहर, नागपूर शहर, पुणे ग्रामिण, यवतमाळ, अहमदनगर येथे Investigation Units for Crime Against Women (IUCAW) स्थापन केली आहेत.
- दिनांक ३१.०३.२००८ रोजी राज्य गुन्हे अन्वेषण विभागात अनैतिक वाहतूक प्रतिबंध कक्षाची स्थापना करण्यात आलेली आहे. महाराष्ट्र राज्यात १२ घटकांमध्ये केंद्र शासन व राज्य शासनाच्या अधिपत्याखाली स्वतंत्र अनैतिक मानवी वाहतूक प्रतिबंधक कक्ष स्थापन करण्यात आला आहे.
- समस्याग्रस्त महिलांचे समुपदेशन करण्यासाठी पोलीस स्टेशनमध्ये महिला पोलीस कक्ष स्थापन करण्यात आली आहेत.मा. धर्माधिकारी
- समितीने सुचविलेल्या शिफारशीनुसार रेल्वेस्टेशन परिसर व एस.टी. स्टॅण्ड येथे एकूण ३६४ ठिकाणी महिला मदत केंद्रे सुरु करण्यात आली आहेत.
- मुंबई, ठाणे व नवी मुंबई क्षेत्रातील संकटातील महिलांच्या मदतीकरिता टोल फ्रि हेल्पलाईन क्र. "१०३" व उर्वरित क्षेत्राकरिता "१०९१" सुरु करण्यात आली आहे. रेल्वे पोलीस घटक, मुंबई व पुणे ९८३३३३११११, नागपुर ०७१२-२७४३९८४ व बृहन्मुंबई पोलीस घटकात २४ तास कार्यरत असणारी हेल्पलाईन सेवा कार्यरत आहे. याशिवाय www.mumbaipolice.org व comcell.mum.crime@mahapolice.gov.in या वेबसाईटवर online तक्रार करता येते.
- महिलांवरील बलात्कार, विनयभंग, छेडछाड, अॅसिड हल्ला या अत्याचाराच्या गुन्ह्यामधील आरोपींना जास्तीत जास्त शिक्षा होण्याच्या दृष्टीने प्रचलित कायदयात सुधारणा करून शासनाने फौजदारी कायदा (सुधारणा) अधिनियम, २०१३ (२०१३ चा अधिनियम क्र.१३ पारित केला आहे.)
- Criminal Law Amendment No.२ of २०१८ नुसार बलात्कारांच्या गुन्ह्यांच्या शिक्षेत केलेली वाढ व तपासाबाबतच्या नवीन सुधारणांबाबतच्या सूचना दि.०९/०७/२०१८ रोजीच्या परीपत्रकाद्वारे देण्यात आलेल्या आहेत.
- माहिती व तंत्रज्ञान क्षेत्रातील महिलांच्या सुरक्षेच्या उपाययोजना सुचविण्यासाठी दि.२७/०७/२०१७ च्या शासन निर्णयानुसार समिती गठीत करण्यात आली आहे.

• राज्यात दि. ०१ जुलै, २०१५ ते दि. ३१ जुलै, २०१७ या कालावधीत राबविण्यात आलेल्या ५ ऑपरेशन मुस्कान/स्माईल मोहिमेतर्गत एकुण २०११२ हरवलेल्या बालकांचा शोध लावण्यात आलेला आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

विना गणवेश पोलीस कारवायांमुळे सामान्य नागरिकांना होणारा त्रास

(२०) १०९२८२ (१४-०४-२०१८). श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.जयकुमार गोरे (माण) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विना गणवेश पोलीस कारवायांमुळे सामान्य नागरिकांना त्रास होत असून गृह विभागाच्या अखत्यारीतील सर्व विभागाच्या पोलीसांना अटक आणि चौकशीची कारवाई करतेवेळी गणवेश बंधनकारक आहे, असे मा. सर्वोच्च न्यायालयाने नमूद केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या निर्णयास अनुसरून फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ या अधिनियमात सुधारणा केली गेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त निर्णय आणि फौजदारी प्रक्रिया संहितेमधील दुरुस्तीमुळे राज्य शासनाच्या गृह विभागाने दिनांक १० ऑक्टोबर, २०१३ च्या अधिसूचनेद्वारे गुन्हे शाखेच्या पोलीस अधिकाऱ्यांसाठी गणवेशसक्तीबाबत दिलेली सूट बेकायदेशीर ठरते, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, यासंदर्भात राज्य शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या इतर अधिसूचनादेखील अवैध असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, या अधिसूचना रद्द करणेसाठी आणि पोलीसांना अटक व चौकशीदरम्यान गणवेशसक्तीसाठी तसेच पोलीसांच्या नामदर्शिका अधिक अचूक, सुस्पष्ट करण्यासाठी शासनातर्फे कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (२७-०३-२०१९) : (१) श्री.डी.के. बसू विरुद्ध पश्चिम बंगाल याचिका क्र.५९२/१९८७ मध्ये मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशाप्रमाणे पोलीस महासंचालक कार्यालयाने दि.३१.१०.२०१२ च्या परिपत्रकातील परिच्छेद ७ (५) नुसार गणवेशासंदर्भात सर्व घटक प्रमुखांना खालीलप्रमाणे सूचना दिलेल्या आहेत :

“The Police Officer in uniform should bear his name and number if any, on the pocket besides carrying his identity card. Those, who are in plain clothes, should carry their identity card and should disclose their identity.”

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) पोलीस महासंचालक कार्यालयाचे दि.२७.०३.१९८६ रोजीचे परिपत्रक व दि.०४.०७.२०१३ व दि.११.०७.२०१३ च्या शुध्दीपत्राअन्वये गणवेश परिधान करण्याबाबत सर्व घटकांना सूचना देण्यात आल्या असून, गुन्हे अन्वेषण विभाग, स्थानिक गुन्हे शाखा व लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग यांना गणवेशातून सूट देण्यात आली आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) वरील १ व ३ प्रमाणे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री. राजेंद्र घनवट यांच्याकडून रुपये ५० लाखांची खंडणी घेतल्याप्रकरणी दाखल गुन्ह्यावर चौकशी करून अनुपालन अहवाल सादर करणेबाबत

(२१) १०९६५४ (१२-०४-२०१८). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाने श्री. राजेंद्र घनवट यांच्याकडून रुपये ५० लाखांची खंडणी घेतल्याप्रकरणी दाखल गुन्ह्यावर चौकशी करून अनुपालन अहवाल सादर करणेबाबत अप्पर पोलीस महासंचालक राज्य गुन्हे अन्वेषण विभाग, पुणे यांना आदेश दिला असता, आरोपी पोलीस निरीक्षक बलराज लंजिले यांनी आत्महत्या करण्याचे धमकीचे पत्र दिल्याने अप्पर पोलीस महासंचालकाने, भावनात्मक ब्लॅकमेलींगला बळी पडून, चौकशी अहवाल मा. मुख्यमंत्री यांना सादर न करता, सदर प्रकरणाची चौकशी बंद करून, सदर प्रकरण लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाकडे (एसीबी) वर्ग केल्याचा गंभीर प्रकार निदर्शनास आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या संदर्भात लोकप्रतिनिधींनी माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान मा.मुख्यमंत्री यांना दिलेल्या लेखी निवेदनाच्या अनुषंगाने सदरहू प्रकरणाची शासनातर्फे चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, त्याचे निष्कर्ष काय आहेत व तदनुसार, दोषींवर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१६-०३-२०१९) : (१) श्री.बलराज लंजिले यांच्याबाबत मा.लोकप्रतिनिधींनी दिलेल्या निवेदनावर CID चौकशी करण्याचे निर्देश देण्यात आले होते. त्यानुसार राज्य गुन्हे अन्वेषण विभागामार्फत चौकशी सुरु करण्यात आली होती.

याच आशयाच्या अन्य अर्जावर श्री.लंजिले यांची लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागामार्फत चौकशी सुरु असल्याचे रा.गु.अ. विभागाच्या निदर्शनास आल्याने त्यांनी सदर चौकशी लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाकडे वर्ग करण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यामुळे श्री. लंजिले यांनी आत्महत्या करण्याच्या धमकीचे पत्र दिल्याने सदर चौकशी बंद करून लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाकडे वर्ग केली असे म्हणणे वस्तुस्थितीवर आधारित नाही.

(२), (३) व (४) श्री.लंजिले यांच्या विरुद्ध दिनांक ३१.०१.२०१७ च्या जापनान्वये विभागीय चौकशी सुरू करण्यात आली असून लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाच्या उघड चौकशीच्या प्रस्तावास मान्यता देण्यात आली आहे.

**ठाणे, पालघर, रायगड जिल्ह्यातील खाडीपात्रातून डुबीने रेती काढणाऱ्या
रेती उत्पादकांना शासनाने रॉयल्टी देण्याबाबत**

(२२) ११२३२२ (२७-०३-२०१८). श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व), श्री.संजय केळकर (ठाणे) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे, पालघर व रायगड या जिल्ह्यातील खाडीपात्रातून डुबीच्या सहाय्याने रेती काढणाऱ्या रेती व्यावसायिकांवर महाराष्ट्र मेरीटाइम बोर्डाने लादलेल्या अटी व शर्तीमुळे सदरचा व्यवसाय बंद पडून हजारो कामगार बेरोजगार झाल्याचे तसेच अनेक व्यावसायिकांना राज्य शासन रॉयल्टी देण्यास टाळाटाळ करित असल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत नवीन धोरण ठरविण्याचे आदेश महसूल मंत्र्यांनी महसूल सचिवांना माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत चौकशी करून महाराष्ट्र मेरीटाइम बोर्डाने लादलेल्या जाचक अटी कमी करण्याबाबत तसेच नवीन धोरण ठरवून या व्यावसायिकांना रॉयल्टी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०५-०३-२०१९) : (१) केंद्र शासनाच्या पर्यावरण मंत्रालयाचे CRZ Notification दिनांक ६.१.२०११ ला अनुसरून मा.राष्ट्रीय हरित लवाद, खंडपीठ पुणे यांनी दिनांक २९.५.२०१४ रोजी दिलेल्या आदेशानुसार महसूल व वन विभागाने वाळू/रेती निर्गती धोरण दिनांक २१.५.२०१५ निर्गमित केले आहे. सदर धोरणात नमूद अटी व शर्ती महाराष्ट्र मेरीटाइम बोर्डकडून देण्यात येणाऱ्या उत्खनन अनुमती पत्रामध्ये घालण्यात येतात.

(२) व (३) महसूल व वन विभागाने दिलेल्या माहितीनुसार नवीन धोरण ठरविण्याबाबतचे कोणतेही आदेश देण्यात आलेले नाहीत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर जिल्ह्यातील शासकीय इमारतीमध्ये आधार नोंदणी केंद्र सुरू करण्याबाबत

(२३) ११५४७२ (२७-०३-२०१८). कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सोलापूर जिल्हाधिकारी कार्यालयाने शासकीय इमारतीमध्ये आधार नोंदणी केंद्र सुरु करावे असे आदेश दिले असतानाही अद्याप एकाही ठिकाणी आधार नोंदणी केंद्र सुरु झाले नसल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत चौकशी करून नागरिकांची गैरसोय होऊ नये यासाठी शासकीय इमारतीमध्ये आधार नोंदणी केंद्र सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०८-०३-२०१९) : (१) हे खरे नाही. सोलापूर जिल्ह्यातील जिल्हा समन्वयक, महाऑनलाईन यांचेकडून रजिस्ट्रेशन झालेले सर्व ९४ आधार केंद्रे शासकीय इमारतीमध्ये कार्यरत आहेत.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील माहिती तंत्रज्ञान क्षेत्रात (आयटी) काम करणा-या महिलांवरील हल्ले रोखण्यासाठी समिती गठीत करण्याबाबत

- (२४) ११५५२४ (१४-०४-२०१८). श्री.शिवाजीराव कर्डिले (राहुरी), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), श्री.नारायण कुचे (बदनापूर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यातील माहिती तंत्रज्ञान क्षेत्रात (आयटी) काम करणा-या महिलांवरील हल्ले रोखण्यासाठी विशेष सुरक्षा व्यवस्था राबविण्याची माहे जुलै, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान राज्य सरकारने घोषणा करून दिनांक २७ जुलै, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास पुण्याच्या पोलीस आयुक्त श्रीमती रश्मी शुक्ला यांच्या अध्यक्षतेखाली ८ सदस्यांची एक समिती गठीत करून १ महिन्यात अहवाल सादर करण्याची मुदत देण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू समितीची बैठकच झालेली नसल्यामुळे १ महिन्यात समितीला आपला अहवाल सादर करणे शक्य झालेले नसल्यामुळे समितीला आतापर्यंत ४ वेळा मुदतवाढ देण्यात आल्या असूनही ७ महिन्यांनंतरही काम अपूर्ण आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू समिती आपला अहवाल शासनास केव्हापर्यंत सादर करणार आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०२-०३-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२), (३) व (४) सदरहू समितीच्या दोन बैठका झाल्या आहेत. अहवाल सादर करण्याबाबत समितीकडे पाठपुरावा करण्यात आला असून शासनस्तरावरून समितीस अहवाल सादर करणेबाबत सूचित केले आहे.
-

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील उमरगा व लोहारा तालुक्यातील भूकंपग्रस्तांच्या समस्या सोडविण्याचे अधिकार तहसीलदार व ग्रामपंचायतींना प्रदान करणेबाबत

(२५) ११६४३८ (१९-०४-२०१८). श्री.बसवराज पाटील (औसा) : सन्माननीय भूकंप पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूर जिल्ह्यातील औसा व निलंगा तालुक्यात भूकंपग्रस्त भागातील अ, ब व क वर्गवारीनुसार शासनाने बांधून दिलेल्या घरांना २५ वर्षांचा कालावधी होऊनही भूकंपग्रस्तांचे मालकी हक्क हस्तांतरण, कबाला नोंद व त्यांच्याशी निगडित व्यवहार प्रक्रिया सुलभरित्या करता येत नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्हाधिकारी लातूर यांनी तहसीलदार व ग्रामपंचायत यांना मालकी हक्क व कबाले नोंदी, खरेदी विक्री आदी प्रक्रिया करण्याचे अधिकार दिलेले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, लातूर जिल्ह्याप्रमाणेच उस्मानाबाद जिल्ह्यातही उमरगा व लोहारा तालुक्यातील भूकंपग्रस्तांच्या समस्या, मालकी हस्तांतरण, कबाले नोंदी, खरेदी विक्री आदी प्रक्रिया करण्याचे अधिकार जिल्हाधिकारी उस्मानाबाद यांनी संबंधीत तहसीलदार व ग्रामपंचायतींना देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संभाजी पाटील-निलंगेकर (१४-०३-२०१९) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) होय.

(३) याबाबत शासन स्तरावर धोरणात्मक निर्णय घेण्यासाठीची प्रक्रिया सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

लहान मुलांच्या अत्याचारांत मोठ्या प्रमाणात वाढ होत असल्याचे 'क्राय' (चाइल्ड राइट्स अँड यू) या संस्थेने केलेले सर्वेक्षण

(२६) ११७३७१ (२५-०७-२०१८). श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.नसीम खान (चांदिवली), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.जयकुमार गोरे (माण), कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.अमित झनक (रिसोड) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात लहान मुलांच्या सुरक्षेचा प्रश्न ऐरणीवर असताना लहान मुलांच्या अत्याचारांत मोठ्या प्रमाणात वाढ होत असल्याचे 'क्राय' (चाइल्ड राइट्स अँड यू) या संस्थेने केलेल्या सर्वेक्षणात उघड झाल्याचे दिनांक २१ एप्रिल, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अपहरण करून खंडणी मागणे, लहान मुलांवर लैंगिक अत्याचार यासारख्या घटनांमध्ये मोठ्या प्रमाणात वाढ होत असल्याचे निदर्शनास येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने लहान मुलांच्या सुरक्षिततेसाठी कोणत्या उपाययोजना केल्या आहेत वा करीत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०५-०३-२०१९) : (१) 'क्राय' (चाइल्ड राइट्स अँड यू) या संस्थेने राष्ट्रीय गुन्हे अहवाल २०१६ च्या प्रसिध्द झालेल्या अहवालास अनुसरून सदर सर्वेक्षण केले आहे. सदर अहवालात संपूर्ण भारतात लहान मुलांवरील अत्याचाराच्या नोंद झालेल्या २००६ ते २०१६ या वर्षनिहाय घटनांचा उल्लेख करून, सदर घटनांमध्ये वाढ झाल्याचे नमूद केले आहे. सन २०१६ मध्ये देशभरात बालकांवरील अत्याचाराचे एकुण १,०६,९५८ इतके गुन्हे नोंद झाले असून राज्याचा लोकसंख्येच्या प्रमाणात शिर्षकाखालील गुन्ह्यांचे प्रमाण पाहता देशात नववा क्रमांक नमूद केला आहे.

(२) राज्यात लहान मुलांवरील अत्याचाराबाबत सन २०१६ या वर्षात नोंदविलेल्या गुन्ह्यांची सांख्यिकी माहिती खालीलप्रमाणे आहे :-

गुन्ह्याचे शिर्षक	गुन्ह्यांची संख्या
अपनयन व अपहरण	९३३३
बलात्कार	२२९२
विनयभंग	२३७०

(३) पोक्सो कायद्याची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्याकरीता खालील प्रमुख उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत :-

१) हरविलेल्या मुलांच्या बाबतीत थेट अपहरणाचा गुन्हा दाखल करण्यात येतो.

२) हरविलेल्या बालकांसंदर्भात आदर्श कार्यप्रणाली (SOP) अन्वये सर्व पोलीस घटकांना सूचना दिल्या आहेत.

३) www.trackthemissingchild.gov.in या संकेतस्थळाची निर्मिती केली आहे.

४) पोलीस अधिकारी/कर्मचारी यांना प्रशिक्षण देण्यात येते.

५) माहिती पुस्तिका प्रकाशित केली जाते.

६) संकटात सापडलेल्या बालकांसाठी १०९८ ही टोल फ्री हेल्पलाईन कार्यान्वीत करण्यात आली आहे.

७) अनैतिक मानवी वाहतुकीस प्रतिबंध करण्याकरीता १२ अनैतिक मानवी वाहतुक कक्षाची स्थापना करण्यात आली आहे.

८) अनैतिक मानवी वाहतुक प्रतिबंध या विषयावरील One Life NO Price या सीडी द्वारे जागृती करण्यात येते.

९) बाल भिक्षेकरी मुक्त करण्याकरीता मुंबईच्या धर्तीवर एकूण २४ महानगरपालिका श्रेत्रामध्ये टास्कफोर्स गठीत करण्याचे प्रस्तावित आहे.

१०) राज्यातील पोलिस स्टेशनमध्ये ०१ पोलिस अधिकारी हा बाल कल्याण अधिकारी म्हणुन नेमण्यात आलेला आहे. तसेच सर्व ४६ पोलिस घटकांचे मुख्यालयात विशेष बाल पोलिस पथके स्थापन करण्यात आलेली आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईत थेट भाजीपाला विक्री करणा-या शेतक-यांना संरक्षण देण्याबाबत

(२७) १२०१३१ (२९-०७-२०१८). श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शेतीमालाला योग्य भाव मिळत नसल्याने शेतक-यांना त्यांचा शेतमाल थेट मुंबई-ठाण्यात विकण्याची परवानगी शासनाने दिली असताना मुंबईत थेट भाजीपाला विक्रीसाठी येणा-या शेतक-यांना महानगरपालिका अधिकारी आणि स्थानिक राजकीय नेत्यांकडून हप्त्यासाठी धमकावले जात असल्यामुळे उस्मानाबाद जिल्ह्यातील भूम-परांडा तालुक्यातील शेतक-यांनी माहे एप्रिल, २०१८ मध्ये वा त्या दरम्यान मंत्रालयासमोर भाजीपाला फेकून आंदोलन केले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबईत थेट भाजी विक्री करणा-या शेतक-यांना संरक्षण देण्याबाबत तसेच शासनाची परवानगी असताना हप्त्यांसाठी त्रास देणा-या दोषी व्यक्तींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०३-२०१९) : (१) व (२) दिनांक १३.०४.२०१८ रोजी उस्मानाबाद जिल्ह्यातील भूम तालुक्यातील शेतक-यांनी मंत्रालयाचे मुख्य प्रवेशद्वारासमोर भाजीपाला फेकून आंदोलन केले. सदर प्रकरणी मरीन ड्राईव्ह पोलीस ठाणे येथे विशेष स्थानिक गु.नों.क्र.१३/२०१८ कलम ३ (१), १३५ महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम अन्वये गुन्हा नोंद करण्यात आला असून एकूण ८ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे. सदर आरोपींना मा.न्यायालयाने जामिन मंजूर केला असून, सदर गुन्ह्याचे दोषारोपपत्र मा.न्यायालयात सादर करण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला जिल्ह्यातील खाजगी फायनान्स कंपनीविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत

(२८) १२०६१० (२०-०७-२०१८). श्री.हरिष पिंपळे (मुर्तिजापूर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यातील खाजगी फायनान्स कंपनी विविध व्यवहाराच्या नावाने राज्य शासनाचे कोट्यवधी रुपयांचा महसूल बुडवित असल्याच्या अनेक तक्रारी व निवेदने देऊनही अद्यापी त्याविरुद्ध कोणतीही कारवाई करण्यात आली नसल्याचे माहे एप्रिल, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत प्राप्त तक्रारी व निवेदनांच्या अनुषंगाने मा.महसूल मंत्र्यांनी त्याबाबत आदेश दिले असून या आदेशाची अद्यापी अंमलबजावणी झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार या खासगी फायनान्स कंपनीविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (२७-०३-२०१९) : (१), (२), (३) व (४) खाजगी फायनान्स कंपनी विविध व्यवहाराच्या नावाने राज्य शासनाचा कोट्यवधी रुपयांचा महसूल बुडवित असल्याबाबत अकोला जिल्ह्यात तक्रार वा निवेदन प्राप्त नाही. तसेच याबाबत मा.मंत्री (महसूल) यांचेकडे तक्रारी व निवेदने प्राप्त नाहीत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) महानगरपालिका हद्दीत १० टक्के आरक्षित कोट्यातील ४०० सदनिकांचे वाटप न झाल्याबाबत

(२९) १२१४५९ (२९-०७-२०१८). श्री.संजय केळकर (ठाणे) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) महानगरपालिका हद्दीत १० टक्के आरक्षित कोट्यातील ४०० सदनिकांचे वाटप न झाल्याने पडून असल्याचे माहे मे, २०१८ च्या दुस-या आठवड्यात वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त सदनिकांचे वाटप अद्याप न झाल्याने काही विकासक सदर सदनिका परस्पर भाड्याने देत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर १० टक्के आरक्षित सदनिका तात्काळ वाटपासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०६-०३-२०१९) : (१) उल्हासनगर नागरी समुहातील योजनाधारक / विकासकांनी नागरी जमीन (कमाल धारणा व विनियमन) अधिनियम, १९७६ च्या कलम २०/२१ खालील दुर्बल घटक गृहबांधणी योजनेअंतर्गत शासनदेय ३६९ सदनिका शासनास प्रत्यार्पित केल्या आहेत. त्यापैकी २१७ सदनिका कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील असून उर्वरित १५२ सदनिका अंबरनाथ नगरपरिषद, कुळगांव-बदलापूर नगरपरिषद व अन्य क्षेत्रातील आहेत.

त्यापैकी, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील शासनदेय २५ सदनिकांबाबत ठाणे जिल्हा नियोजन आराखड्यातील नाविन्यपूर्ण योजनेअंतर्गत रु.३७,४३,२६९/- इतके अनुदान प्राप्त करून घेऊन सदर २५ सदनिकांबाबत संबंधित विकासकांशी करारनामे करण्यात आले असून सदर २५ सदनिका शासन पत्र दि.३०.११.२०१५ व दि.२५.१०.२०१६ नुसार सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे हस्तांतरीत करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

तसेच, उर्वरित सदनिकांसाठी रु.६.२१ कोटी इतक्या रकमेची अनुदान मागणी करण्यात आली आहे. सदर अनुदान रक्कम मंजूर होताच, संबंधित विकासकांशी करारनामे करण्यात येऊन शासन पत्र दि.३०.११.२०१५ व दि.२५.१०.२०१६ मधील तरतुदीनुसार उर्वरित सदनिका सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे हस्तांतरीत करण्याची कार्यवाही करण्यात येणार आहे.

(२) अशा एका प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने उल्हासनगर नागरी समुहामधील संबंधित अधिकारी यांनी प्रत्यक्ष जागेवर जाऊन दि.१८.२.२०१६ रोजी शासनदेय सदनिकांचा ताबा घेतला आहे. तसेच, अन्य एका प्रकरणात सदनिकेची स्थळपाहणी करतेवेळी शासनदेय सदनिकांमध्ये भाडेकरू राहत असल्याचे निदर्शनास आल्याने, संबंधित विकासकास दि.०५.५.२०१८ रोजी नोटीस बजाविण्यात आलेली आहे.

(३) मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांचे समोरील रिट याचिका क्र.८८२/२०११ व इतर मध्ये मा.न्यायालयाने दि.२०.३.२०१४ च्या आदेशानुसार स्वेच्छाधिकार कोट्यातील सदनिका वाटपास स्थगिती दिली आहे. तसेच, स्वेच्छाधिकार कोट्यातील सदनिका वाटपाबाबत धोरण ठरविण्याची बाब शासन स्तरावर विचाराधीन असून, आजमितीस उपलब्ध असलेल्या शासनदेय सदनिकांचा वापर शासकीय निवासस्थाने म्हणून करण्याच्या सुचना शासनाने दि.३०.११.२०१५ व दि.२५.१०.२०१६ च्या पत्रान्वये दिल्या आहेत. त्यानुसार, संबंधित नागरी समुहाचे जिल्हाधिकारी तथा सक्षम प्राधिकारी यांच्या स्तरावर याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुसद (ता.पुसद, जि.यवतमाळ) मधील आंबेडकरवाड येथील एका व्यक्तीस स्थानिक पोलीसांनी केलेली मारहाण

(३०) १२२३५३ (३०-०७-२०१८). श्री.ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू कडू (अचलपूर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) श्री तुकाराम मारोती हाटे वय ५५ वर्षे (रा.आंबेडकरवार्ड, पुसद ता.पुसद, जि.यवतमाळ) यांचा मुलगा भीमा हाटे यास गौतम अनिलसिंग ठाकूर, ठाणेदार पोलीस स्टेशन पुसद शहर (ता.पुसद, जि.यवतमाळ) यांनी जबर मारहाण करून अश्लील शिवीगाळ केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (११-०३-२०१९) : (१) श्री.तुकाराम मारोती हाटे वय,५५ वर्षे रा.आंबेडकर वार्ड, पुसद जि.यवतमाळ यांचा मुलगा भीमा हाटे याचे विरुद्ध पुसद पोलीस ठाणे शहर येथे गुन्हा क्र.१२१/२०१८ नोंदविण्यात आला होता. त्यानुसार त्यास दिनांक २९/४/२०१८ रोजी अटक करण्यात आली होती. दुसऱ्या दिवशी दि. ३०/४/२०१८ रोजी त्यास मा.न्यायदंडाधिकारी, पुसद यांचे समक्ष हजर करण्यात आले असता त्याने पोलीसांनी मारहाण केल्याबाबत काहीही सांगितले नव्हते. त्याच दिवशी भीमा हाटे यास जामिनावर सोडले. त्यानंतर त्याची तबबेत बिघडल्याने त्याचा उपचार दि. २/५/२०१८ ते ३/५/२०१८ पावेतो पुसद येथील डॉ.भांगडे यांचेकडे व नंतर दि.५/५/२०१८ ते ७/५/२०१८ पावेतो मेडीकेअर हॉस्पिटल, पुसद येथे व तदनंतर दि. ८/५/२०१८ ते १७/५/२०१८ पावेतो आचार्य विनोबा भावे, ग्रामीण रुग्णालय, सावंगी मेघे जिल्हा वर्धा येथे करण्यात आले. उपचारा दरम्यान दि.१७/५/२०१८ रोजी तो मरण पावला. मृतकाचे नातेवाईकांनी मृतक भीमा हाटे यास ठाणेदार अनिलसिंह गौतम पो.स्टे.पुसद शहर यांनी मारहाण करून शिवीगाळ केल्याचे आरोप केले आहेत. परंतु अकस्मात मृत्यू क्रमांक १३/१८ क्र. १७४ सिआरपीसी चे तपासात मारहाण करून शिवीगाळ केल्याचे निष्पन्न झालेले नाही.

(२) भीमा हाटे यांचे मृत्यू प्रकरणी पोलीस स्टेशन पुसद शहर येथे अकस्मात मृत्यू क्रमांक १३/१८ क. १७४ सिआरपीसी प्रमाणे नोंद घेण्यात आली आहे. मृतकाचा मृत्यू किडणीच्या आजाराने झाला असल्याचे वैद्यकीय अधिकारी यांच्या अहवालावरून स्पष्ट झाले आहे.

२. पोलीस स्टेशन पुसद शहर चे ठाणेदार पोलीस निरीक्षक श्री. अनिलसिंग गौतम यांचेवर मृतकाचे नातेवाईकांनी मारहाण करून शिवीगाळ केल्याचे आरोप केल्याने त्यांची दिनांक १८/५/२०१८ रोजी पोलीस नियंत्रण कक्ष, यवतमाळ येथे बदली करण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्ह्यातील पोलीस दलातील रिक्त पदे भरण्याबाबत

(३१) १२६५९० (०५-१२-२०१८). श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्ह्यातील पोलीस दलात अधिकारी व कर्मचाऱ्यांच्या २३४५ मंजूर पदांपैकी अनेक पदे रिक्त असल्यामुळे नागरिकांना सुरक्षा पुरविण्यास अनेक अडचणी निर्माण होत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सुमारे सत्ताविस लाख लोकसंख्या असलेल्या रायगड जिल्ह्यात अपु-या पोलीस कर्मचा-यांमुळे बाराशे व्यक्तींमागे एक पोलीस कर्मचारी असल्यामुळे सद्यःस्थितीत काम करत असलेल्या पोलीस कर्मचा-यांच्या कामावर ताण पडत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, अपु-या पोलीस कर्मचा-यांमुळे जिल्ह्यात चोरी, दरोडे, खुन, बलात्कार अशा प्रकारच्या गुन्ह्यांमध्ये वाढ झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून रायगड जिल्ह्यातील गुन्हेगारीचे प्रमाण कमी होण्यासाठी उर्वरित रिक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१४-०३-२०१९) : (१) रायगड जिल्हा पोलीस आस्थापनेवरील पोलीस कर्मचाऱ्यांच्या २३४५ मंजूर पदांपैकी सहायक पोलीस उपनिरीक्षक-९, पोलीस हवालदार-६, पोलीस नाईक-२० व पोलीस शिपाई-४४ अशी एकूण ७९ पदे रिक्त आहेत. यापैकी पदोन्नतीच्या कोट्यातील रिक्त असलेली पदे मा.सर्वोच्च न्यायालयात दाखल प्रकरणाच्या अनुषंगाने सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि.२९/१२/२०१७ च्या पत्रामधील सूचनांच्या अनुषंगाने रिक्त ठेवण्यात आली आहेत.

(२) अंशतः खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) पोलीस शिपाई संवर्गातील दि.३१/१२/२०१९ अखेर पर्यंत रिक्त होणारी ६३ पदे भरण्यास शासनाची मान्यता देण्यात आलेली आहे.

मोरा (ता.उरण, जि.रायगड) बंदराभोवती गाळ साचलेला असल्याबाबत

(३२) १२६७७४ (११-१२-२०१८). श्री.मनोहर भोईर (उरण), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मोठमोठे दगड, ब्लॉक, माती टाकून उभारण्यात आलेल्या नौदलाच्या ब्रेकवॉटर जेट्टीमुळे मोरा बंदराभोवती (ता.उरण, जि.रायगड) गाळ साचल्याने मोरा बंदर ते भाऊचा धक्का सागरी प्रवासात अडचण येत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तसेच गाळ काढण्याकरिता शासनाकडून कोट्यवधी रुपयांचा खर्च करण्यात येऊनही सदरहू समस्या कायम आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनातर्फे कोणती कायमस्वरूपी उपाययोजना करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०५-०३-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

(२) सद्यःस्थितीत मोरा बंदर येथे प्रवासी वाहतूक सुरु आहे. तथापि बंदरामध्ये गाळ साचणे ही वारंवार होणारी नैसर्गिक प्रक्रिया असल्यामुळे, सदर बंदरामध्ये मेन्टेनन्स स्वरूपाची गाळ उपसणी करणे आवश्यक असते.

(३) मोरा जेट्टी ते भाऊचा धक्का दरम्यान रो-रो जेट्टी व तत्सम सुविधा निर्माण करणे या कामाकरीता रु.६५.३९ कोटी इतक्या रकमेच्या अंदाजपत्रकास दिनांक २३.०१.२०१९ अन्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

तळोजा (ता.पनवेल, जि.रायगड) औद्योगिक वसाहतीमधील मे.बामर लॉरी अॅन्ड कंपनी लि.

कंपनीत स्थानिक प्रकल्पग्रस्त कामगारांना पूर्ववत कामावर घेण्याबाबत

(३३) १२६७८१ (१०-१२-२०१८). श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तळोजा (ता.पनवेल, जि.रायगड) औद्योगिक वसाहतीमधील मे.बामर लॉरी अॅन्ड कंपनी लि. कंपनीत पाच ते सहा वर्षे काम करणा-या उर्वरित पाच स्थानिक प्रकल्पग्रस्त कामगारांना अद्यापपर्यंत कंपनी व्यवस्थापनाने पूर्ववत कामावर घेतले नसल्याचे माहे सप्टेंबर २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर स्थानिक प्रकल्पग्रस्त कामगारांना बेकायदेशीररित्या कामावरून कमी केल्यामुळे व्यवस्थापनाबरोबर वारंवार बैठका घेऊन सुध्दा व्यवस्थापनाने जाणीवपूर्वक स्थानिक प्रकल्पग्रस्त कामगारांना डावलून इतर ठिकाणचे कामगार भरती केले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासन निर्णय क्रमांक E४-२००८/C.No.९३/Ind-६ दिनांक १७/११/२००८ अन्वये स्थानिक कामगारांना ८० टक्के रोजगार उपलब्ध करून देण्याची तरतूद करण्यात आली असताना सदर कंपनीने शासन निर्णयाचा अवमान करून इतर कामगारांची भरती करून नियमांचा अवमान केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून उर्वरित पाच स्थानिक प्रकल्पग्रस्त कामगारांना पूर्ववत कामावर घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संभाजी पाटील-निलंगेकर (०५-०३-२०१९) : (१) हे अंशतः खरे आहे. या संदर्भात स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दि.१८/०४/२०१८ रोजी व दि.०३/०८/२०१८ रोजी व्यवस्थापनास कळविले होते.

(२) अंशतः खरे आहे.

(३) शासन निर्णय उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग दिनांक १७ नोव्हेंबर, २००८ च्या शासन निर्णयानुसार औद्योगिक उपक्रमांमध्ये पर्यवेक्षकीय श्रेणीत किमान ५० टक्के व पर्यवेक्षकीयसहीत इतर श्रेणीत किमान ८० टक्के स्थानिक उमेदवारांना नोक-यांमध्ये प्राधान्याने घेण्याबाबतची तरतूद करण्यात आली आहे.

सदर घटकाने स्थालोरो-प्रपत्र १ विहित नमुन्यातील माहिती सादर केली असून, पर्यवेक्षकीय श्रेणीत ४८.२७ टक्के स्थानिक उमेदवारांना नोकरीमध्ये प्राधान्य दिले आहे. इतर श्रेणीत सदर औद्योगिक घटकात एकही कामगार कार्यरत नसल्याचे स्थालोरो-प्रपत्र १ मध्ये नमूद केले असून त्याबाबत असे स्पष्टीकरण दिले आहे की, सदर घटक हा आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करून पूर्णपणे स्वयंचलीत (Automated) असल्याने घटकात इतर श्रेणीतील कामगारांची आवश्यकता नसल्याने त्या श्रेणीत कामगारांची भरती केली जात नाही.

(४) सदर आस्थापना केंद्रीय पेट्रोलियम व नॅचरल गॅस मंत्रालयाच्या अखत्यारीत येते. या आस्थापनेत ५० कंत्राटी कामगार काम करतात. पैकी ३० पीस रेट पध्दतीने काम करणा-या कंत्राटी कामगारांच्या मागण्यांच्या अनुषंगाने प्रादेशिक कामगार आयुक्त(केंद्रीय), श्रम रक्षा भवन, मुंबई येथे प्रकरण सुरु आहे. कामावरून कमी केलेल्या ४० कंत्राटी कामगारांपैकी २७ कंत्राटी कामगारांना स्थानिक लोकप्रतिनिधींच्या मध्यस्थीने पुन्हा कामावर घेण्यात आले असून उर्वरित १३ कंत्राटी कामगारांना कामावर घेण्याबाबतचे प्रकरण मा. औद्योगिक न्यायालय, ठाणे येथे प्रलंबित आहे, ज्यामध्ये या ५ कामगारांचा समावेश आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रायगड जिल्ह्यातील रूग्णालय व आस्थापनामध्ये कार्यरत असलेल्या
कर्मचा-यांना किमान वेतन तसेच अन्य सुविधा देण्याबाबत**

(३४) १२६८१२ (१०-१२-२०१८). श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्ह्यातील रूग्णालय व आस्थापनामध्ये कार्यरत असलेल्या कर्मचा-यांना किमान वेतन कायद्यानुसार किमान वेतन तसेच अन्य देय सुविधा तातडीने देण्याबाबतची मागणी स्थानिक मा.लोकप्रतिनिधींनी माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान सहाय्यक कामगार आयुक्त, खांदा कॉलनी, पनवेल-रायगड यांच्याकडे निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त जिल्ह्यातील रोहा तालुक्यातील व शहरातील रूग्णालयातील कार्यरत कर्मचा-यांना किमान वेतन मिळत नसल्याचे तसेच अन्य देय लागू सुविधा देण्यात येत नसल्याचे आढळून आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून किमान वेतन कायद्याच्या तरतूदींचा भंग करणा-या उक्त जिल्ह्यातील रुग्णालयांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच सदर कर्मचा-यांना किमान वेतन कायद्यानुसार किमान वेतन व अन्य देय लागू करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संभाजी पाटील-निलंगेकर (०६-०३-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

स्थानिक लोकप्रतिनिधींचे दिनांक २७.८.२०१८ रोजीचे निवेदन कामगार उप आयुक्त कार्यालय, रायगड यांना प्राप्त झाले आहे.

(२) व (३) रायगड कामगार उप आयुक्त कार्यालयातील सरकारी कामगार अधिकारी व दुकाने निरीक्षक यांनी रोहा तालुक्यातील ८ रुग्णालयांना भेट देवून निरीक्षण शेरे पारीत केले आहेत. सदर निरीक्षण शेऱ्यांमध्ये ८ पैकी ६ रुग्णालयांमध्ये किमान वेतन देण्यात येत असल्याचे तर २ रुग्णालयांमध्ये किमान वेतन देण्यात येत नसल्याचे आढळून आले. या व्यतिरिक्त हजेरी पत्रक, निरीक्षण पुस्तिका ठेवत नसल्याचे तसेच कर्मचाऱ्यांचे वेतन बँकेमध्ये करण्यात येत नसल्याचे आढळून आले. कर्मचाऱ्यांना हजेरी कार्ड, वेतनचिठ्ठी देण्यात येत नसल्याचेही आढळून आले. यास्तव सदर ८ रुग्णालयांविरुद्ध मा.प्रथमवर्ग न्यायदंडाधिकारी, रोहा यांचे न्यायालयात विविध अधिनियमांतर्गत ११ खटले दाखल करण्यात आले. त्यापैकी २ खटले प्रलंबित असून इतर ९ खटल्यांमध्ये रुग्णालयांना एकूण रु.१४,५००/- इतका दंड झालेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्य महिला आयोगाने महिला कैद्यांच्यासंदर्भात शासनास सादर केलेल्या अहवालाबाबत

(३५) १२६९३४ (०६-१२-२०१८). श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य महिला आयोगाने, तुरुंगातील महिला कैद्यांच्या विदारक अवस्थेबाबत शासनाला सादर केलेल्या अहवालातील सूचना व शिफारशींवर अद्यापपर्यंत कोणताही निर्णय झाला नसल्याचे माहे जुलै, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कैदी असलेल्या परदेशी महिलांना मायदेशी पाठविण्यासाठी नियमानुसार प्रक्रिया सुरु करणे गरजेचे आहे, कारागृहातील महिला विभागामध्ये अधिकृत बंदी क्षमतेपेक्षा जास्त महिला ठेवण्यात आल्याने, कैद्यांची वाढती संख्या लक्षात घेता नवीन खुल्या प्रकारचे कारागृह सुरु करणे, त्यासाठी पात्र महिलांसाठी पाच वर्षांची शिक्षेची अट शिथिल करून ती तीन वर्षे करण्याचा प्रस्ताव सरकारपुढे मांडला असून महिला कैद्याची प्रकृती बिघडल्यानंतर त्यांना तातडीने वैद्यकीय सेवा मिळत नसल्याने त्यादृष्टीने प्रत्येक कारागृहाच्या महिला विभागामध्ये दोन महिला परिचारिकांची एकत्रित वेतनावर नेमुणाक करावी असेही नमूद केले असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, शासन इतरही आवश्यक सोयी सुविधा महिला कैद्यांना पुरवित नसल्याचे निदर्शनास येते, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, नवीन खुल्या प्रकारचे कारागृह सुरु करून पात्र महिला कैद्यांसाठी शिक्षा शिथिल करण्याबाबत व महिला कैद्यांना आवश्यक सोयी सुविधा पुरविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (२७-०२-२०१९) : (१) सदर अहवाल शासनास प्राप्त झाला असून, त्या अनुषंगाने अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक, कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचेकडून अभिप्राय मागविण्यात आले आहेत.

(२) महिला कारागृहातील विदेशी बंद्यांपैकी ज्यांचे प्रत्यार्पण करणे शक्य आहे ते तात्काळ करणेबाबत सुचना देण्यात आल्या आहेत. खुल्या कारागृहात वर्ग करण्यासाठी महिलांसाठीची पाच वर्षांची अट शिथिल करणे व महिला कारागृह/यार्ड मध्ये एकत्रित वेतनावर परिचारकांची नेमणूक करणे या प्रस्तावांबाबत अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक, कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचेकडून अधिक माहिती मागविण्यात आली आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यामध्ये ३८ हजार पोलीस पदांची निर्मिती होण्याची गरज
असताना केवळ २७३३ पदे भरली गेली असल्याबाबत**

(३६) १२७१५७ (०६-१२-२०१८). श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यामध्ये ३८ हजार पोलीस पदांची निर्मिती होण्याची गरज असताना केवळ २७३३ पदे भरली गेली असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सरासरी ४५४ नागरिकांमागे केवळ ४ पोलीस अशी विषमता दिसत असून कार्यरत असणाऱ्या पोलिसांवर कामाचा अतिरिक्त भार पडत असल्याचेही निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने पोलीस भरती न करण्याची नेमकी काय कारणे आहेत,

(४) असल्यास, पोलीस भरती प्रक्रियेसाठी शासनाने अद्यापपर्यंत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१४-०३-२०१९) : (१), (२), (३) व (४) राज्य पोलीस दलातील विविध घटकांसाठी लोकसंख्येचा विचार करता लोकसंख्येच्या प्रमाणात पोलीसांचे मनुष्यबळ उपलब्ध

करण्याच्या दृष्टीने महाराष्ट्र पोलीस दलाचा मापदंडानुसार सुधारित आकृतीबंध तयार करण्याची कार्यवाही पोलीस महासंचालक कार्यालय स्तरावर सुरु आहे.

सन २०१८ मध्ये पोलीस शिपाई या संवर्गातील ५९७९ रिक्त पदे भरण्यास मान्यता दिलेली होती. त्यानुसार भरती प्रक्रिया पोलीस घटकामार्फत करण्यात आलेली आहे.

पोलीस शिपाई संवर्गातील डिसेंबर, २०१९ पर्यंत रिक्त होणारी पदे १००% भरण्याची शासनाने मान्यता दिलेली असून त्याप्रमाणे अपर पोलीस महासंचालक, प्रशिक्षण व खास पथके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्याकडून पोलीस भरतीची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

धुळे जिल्ह्यातील रिक्त पोलीस उपनिरीक्षकांची ३५ पदे भरणे व धुळे शहरातील संवेदनशील ठिकाणी सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविण्याबाबत

(३७) १२७३१४ (०६-१२-२०१८). श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.नसीम खान (चांदिवली) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) धुळे जिल्ह्यात सद्यस्थितीत पोलीस उपनिरीक्षकांची ३५ पदे रिक्त असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, धुळे शहरातील संवेदनशील ठिकाणी सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविण्यासाठी लागणाऱ्या निधीचाही प्रस्ताव शासनाकडे दोन वर्षांपासून प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, धुळे शहराचा विस्तार होत असून कायदा व सुव्यवस्थेची जबाबदारीही वाढत असल्याने सदरील रिक्त पदे भरण्याबाबत तसेच सदरील सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविण्याकरीता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०३-२०१९) :(१) अंशतः खरे आहे,

धुळे जिल्ह्यात १५ पोलीस उपनिरीक्षकांची पदे रिक्त आहेत.

- (२) माहिती व तंत्रज्ञान विभागाच्या सल्ल्यानुसार प्रस्तावावर कार्यवाही करण्यात येत आहे.
- (३) महाराष्ट्र पोलीस अकादमी, नाशिक येथे पोलीस उपनिरीक्षक (निःशस्त्र) यांचे ७५० उमेदवारांचे प्रशिक्षण सुरु असून, सदरचे प्रशिक्षण संपल्यावर रिक्त असलेली पदे भरण्याबाबत तजवीज ठेवली आहे..

जिल्हा प्रशासन, जिल्हाधिकारी, धुळे यांचेकडून महानगर पालिका क्षेत्रात मुलभूत सोयी सुविधांचा विकास योजनेतर्गत धुळे शहरात सीसीटीव्ही लावण्याकरीता रु.५०.४६ लक्ष निधी देण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अहमदनगर (जि.अहमदनगर) तालुक्यात गत दोन वर्षापासून
तंटामुक्त गावाचे मुल्यमापन झाले नसल्याबाबत**

(३८) १२८२८१ (०७-१२-२०१८). श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर (जि.अहमदनगर) तालुक्यात गत दोन वर्षापासून तंटामुक्त गावाचे मुल्यमापन झाले नसल्यामुळे तालुकास्तरावर तंटामुक्त मोहिमेचे कामकाज ठप्प झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या योजनेसंदर्भात शासनाकडून नविन आदेश आलेले नाहीत, नविन आदेश आल्यानंतर त्याप्रमाणे कार्यवाही केली जाईल असे जिल्हा पोलिस अधिकांनी सांगितले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, तंटामुक्त गाव मोहिमेचे नविन आदेश काढून समाजहितासाठी राबविलेली ही योजना सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१२-०३-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे,

(२), (३) व (४) या योजनेसंदर्भात शासनाने गृह विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-तंमुगां:१००८/सीआर-४३/२००८/पोल-१५, दि.१४ ऑगस्ट, २००८ अन्वये "महात्मा गांधी तंटामुक्त गांव मोहिम" राज्यामध्ये राबविण्याविषयीच्या मार्गदर्शक सूचना विहित करण्यात आलेल्या आहेत. त्यानुसारच सदरील योजनेच्या कामाबाबत आवश्यक ती कार्यवाही केली जात असल्याने शासनाचे इतर कोणतेही वेगळे आदेश निर्गमित करण्यात आलेले नाहीत.

राज्यात सुशिक्षित बेरोजगारांच्या संख्येत वाढ होत असल्याबाबत

(३९) १२९००२ (०५-१२-२०१८). श्री.संजय केळकर (ठाणे), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम) : सन्माननीय कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात ३८ लाख नोंदणीकृत सुशिक्षित बेरोजगार असल्याची बाब माहे एप्रिल २०१८ च्या तिस-या आठवड्यात वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यामध्ये ९ लाख ४४ हजार महिला उमेदवार असून नोंदणीकृत बेरोजगार उमेदवारांमध्ये १८ टक्के पदवीधर, ६ टक्के पदवीधारक, ३ टक्के पदव्युत्तर पदविकाधारक, तर २८ टक्के दहावी/ बारावी उत्तीर्ण सुशिक्षित बेकार उमेदवारांचा समावेश आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कौशल्य विकास रोजगार व उद्योजकता संचालयाकडून मागील वर्षी ५ लाख ३९ हजार तरुणांनी नोंदणी केली असल्याने नोंदणी न झालेल्यांची संख्या त्याहूनही अधिक असल्याची सूत्रांची माहिती आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, खाजगी आस्थापनांमध्ये आवश्यक असणारे कौशल्य पदवीधर किंवा पदव्युत्तर उमेवारांमध्ये नसल्याने बेरोजगारांच्या संख्येत घट होण्याएवजी संख्या वाढतच आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, या अनुषंगाने शासनाने चौकशी करून बेरोजगारीचे प्रमाण कमी करण्यासाठी कोणती उपाययोजनात्मक कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संभाजी पाटील-निलंगेकर (२८-०२-२०१९) : (१) कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता संचालनालया अंतर्गत नांव नोंदणी केलेल्या उमेदवारांचा एप्रिल, २०१८ अखेरचा नोंदणीपट ३९४६६०६ इतका असून, त्यापैकी सुशिक्षित बेरोजगार उमेदवारांची संख्या ३४६६४९९ इतकी आहे.

(२) राज्यातील नांव नोंदणी केलेल्या सर्व उमेदवारांचा एप्रिल-२०१८ अखेरचा एकूण नोंदणीपट ३९४६६०६ इतका आहे. त्यापैकी १११०९६२ इतके स्त्री उमेदवार आहेत.

एकूण नोंदणीकृत उमेदवारांपैकी १७.४० टक्के पदवीधर, ५.७४ टक्के पदवीकाधरक, २.८५ टक्के पदव्युत्तर पदविकाधारक, २७.८७ टक्के दहावी व २८.१५ टक्के बारावी उत्तीर्ण उमेदवार आहेत.

(३) सन २०१७ मध्ये (जानेवारी ते डिसेंबर) नांव नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या ५३९३०० इतकी आहे.

(४) व (५) हे खरे नाही.

बेरोजगार उमेदवारास रोजगार क्षम करण्याकरिता प्रमोद महाजन कौशल्य अभियान अंतर्गत प्रशिक्षण देण्याबरोबरच १) रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रांचे संगणकीकरण २) बेरोजगार उमेदवारांसाठी ग्रंथालय सदृश अभ्यासिका निर्माण करणे, ३) रोजगार मेळावे, ४) बेरोजगारांच्या सेवा सहकारी संस्था स्थापन करणे, ५) आदिवासी उमेदवारांसाठी रोजगार व स्वयंरोजगार प्रशिक्षण व मार्गदर्शन केंद्र, ६) रोजगार प्रोत्साहन कार्यक्रम (ईपीपी), ७) महाराष्ट्र राज्यात व्यवसाय मार्गदर्शन व समुपदेशन केंद्र स्थापन करणे. तसेच राज्यातील आर्थिक दृष्ट्या मागास घटकातील उद्योजक बन् इच्छिणा-या व तशी क्षमता असलेल्या तरुणवर्गाला आर्थिक सहाय्य पुरविण्याच्या दृष्टीने आण्णासाहेब पाटील आर्थिक मागास विकास महामंडळामार्फत १) वैयक्तिक कर्ज व्याज परतावा योजना २) गट कर्ज व्याज परतावा योजना ३) गट प्रकल्प कर्ज योजना राबविल्या जातात.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील महावितरण, महापारेषण आणि महानिर्मिती या कंपन्यामधील कंत्राटी वीज कामगारांना तुटपुंज्या वेतनावर काम करावे लागत असल्याबाबत

(४०) १२९१८२ (११-१२-२०१८). श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्रीमती संगीता ठोंबरे (केज), श्रीमती मंदा म्हात्रे (बेलापूर), श्री.संजय पोतनीस (कलिना), अॅड.पराग अळवणी

(विलेपार्ले), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), श्री.संदीपानराव भुमरे (पैठण) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील महावितरण, महापारेषण आणि महानिर्मिती या कंपन्यांमधील सुमारे १० हजार कंत्राटी वीज कामगारांना तुटपुंज्या वेतनावर काम करावे लागत असल्याची बाब माहे ऑगस्ट, २०१८ च्या चौथ्या आठवड्यात वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कंत्राटी कामगारांच्या मुळ वेतनाची दर पाच वर्षांनी पुनर्रचना करणे बंधनकारक असतानाही वीज कामगारांना सन २०१० मधील किमान वेतनावरच काम करावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, कंत्राटी कामगारांच्या किमान मुळ वेतनाची पुनर्रचना न झाल्याने कंत्राटी वीज कामगारांना तुटपुंज्या वेतनावर राबावे लागत आहे ही बाब मा.ऊर्जा मंत्र्यांनी माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान मा.मुख्यमंत्री महोदयांना पत्र पाठवून निदर्शनास आणून देत कंत्राटी कामगारांच्या मुळ वेतनाची पुनर्रचना करावी असे स्पष्ट करून ही कामगार मंत्रालयाने कोणतीही उपाययोजना केली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सन २०१५ मध्ये किमान वेतनाची पुनर्रचना करणे आवश्यक होते त्यानुसार सरकारने कर्मचारी प्रतिनिधी, कंपनी प्रतिनिधी आणि सरकारी अधिकारी यांची किमान वेतन सल्लागार समिती नेमली होती, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान शासनाने ड्राफ्ट नोटीफिकेशन काढून सूचना व हरकती मागवल्या पण त्यावर कामगार मंत्रालयाने अद्याप निर्णय घेतला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (६) असल्यास, यामुळे हजारो कर्मचा-यांची गत तीन वर्षांपासून दरमहा सुमारे साडेतीन -चार हजार रुपयाचे आर्थिक नुकसान होत असल्याने याबाबत शासनाने चौकशी केली करून सदर कर्मचा-यांचे वेतन वाढविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संभाजी पाटील-निलंगेकर (०६-०३-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

महावितरण, महापारेषण आणि महानिर्मिती या कंपन्यांमधील कंत्राटी तत्वावर काम करणाऱ्या कामगारांना किमान वेतन कायद्यानुसार वेतन निश्चित करण्यात आले आहे.

(२) हे खरे नाही.

सन २०१० मध्ये निश्चित केलेले वेतन व त्यावरील अनुज्ञेय भत्यांवरील वाढ लक्षात घेऊन वेतन अदा केले जात आहे.

(३) हे खरे नाही.

शासन निर्णय दिनांक १०.९.२०१८ अन्वये किमान वेतन सल्लागार मंडळाच्या अध्यक्षताची आणि शासन निर्णय दिनांक १४.११.२०१८ अन्वये त्रिपक्षीय समितीच्या इतर सदस्यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. राज्यातील अनुसूचित उद्योगातील किमान वेतन पुनर्निर्धारित करण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

(४) हे खरे नाही.

शासन निर्णय दिनांक २३.५.२०१३ अन्वये महाराष्ट्र राज्य किमान वेतन सल्लागार मंडळ गठित करण्यात आले होते.

(५) होय. हे खरे आहे.

किमान वेतन सल्लागार मंडळाची पुनर्रचना करण्याची कार्यवाही सुरु असल्याने निर्णय विचाराधीन होता.

(६) किमान वेतन सल्लागार मंडळ गठित करण्यात आले असून राज्यातील अनुसूचित उद्योगातील किमान वेतन पुनर्निर्धारित करण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यामध्ये उसतोड कामगार तसेच उदरनिर्वाहासाठी निवासस्थान सोडून स्थलांतरीत करणा-या लोकांसाठी आधारकार्ड काढण्याकरीता पुरेशी व्यवस्था करण्याबाबत

(४१) १२९३९६ (१०-१२-२०१८). श्री.गणपतराव देशमुख (सांगोले) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यामध्ये कल्याणकारी योजना व सरकारी अनुदानाचा लाभ घेण्यासाठी मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दिनांक २६ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास दिलेल्या निकालाप्रमाणे आधार कार्डाची सक्ती करण्यात येणार आहे काय,

(२) असल्यास, उसतोड कामगार तसेच उदरनिर्वाहासाठी निवासस्थान सोडून स्थलांतरीत करणारे गोर-गरीब, मजूर इत्यादी लोकांसाठी आधारकार्ड काढण्यासाठी शासन पुरेशी व्यवस्था करणार आहे काय,

(३) असल्यास, सांगोले (जि.सोलापूर) तालुक्यामध्ये आधारकार्ड नसलेल्या गोर-गरीब , कष्टकरी लोकांना आधार कार्ड काढण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संभाजी पाटील-निलंगेकर (२५-०३-२०१९) : (१) मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निकालाप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येणार आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वाडा (जि.पालघर) पोलीस ठाण्याचे पोलीस निरीक्षक यांच्या मनमानी व गैरकारभाराबाबत

(४२) १२९६७४ (०७-१२-२०१८). श्री.शांताराम मोरे (भिवंडी ग्रामीण) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाडा (जि.पालघर) पोलीस ठाण्याचे पोलीस निरीक्षक श्री.सुदाम शिंदे यांच्या मनमानी व गैरकारभाराबाबत तसेच विविध पक्षांच्या पदाधिका-यांना ते अपमानास्पद वागणूक देत असल्याबाबत अनेक तक्रारी सर्वपक्षीय संघर्ष समितीने पोलीस अधिकांकडे एका तक्रारीद्वारे केली असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पोलीस निरीक्षक श्री. सुदाम शिंदे यांच्या मनमानी व भ्रष्ट कारभाराबाबत वाड्यातील सर्वपक्षीय पदाधिकारी आक्रमक झाले असून त्यांनी भ्रष्ट अधिका-यांची तात्काळ बदली करण्याची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने सखोल चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार आवश्यक कारवाई करण्याबाबत तसेच सदर पोलीस निरीक्षकांची बदली करणेबाबत शासन स्तरावर कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (११-०३-२०१९) : (१) होय.

(२) हे खरे आहे.

(३) सदर अर्जाची चौकशी केली असता वाडा तालुक्यातील कार्यकर्ते यांच्या म्हणण्या प्रमाणे पोलीस निरीक्षक कारवाई करित नसल्याने व गरीब, सर्वसाधारण जनतेस व तक्रारदारास त्यांनी थेट भेटण्याची संधी दिल्याने, कार्यकर्ते यांना सरकारी यंत्रणेचे कामकाजात हस्तक्षेप करता येत नसल्याने पोलीस निरीक्षक श्री.सुदाम शिंदे यांच्या बदलीची मागणी केली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील नागरिकांना पोलीस तक्रार (एफआयआर) ऑनलाईन नोंदविता येणार असल्याबाबत

(४३) १२९९८० (०८-१२-२०१८). श्री.प्रकाश सुर्वे (मागाठाणे) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील नागरिकांना पोलीस तक्रार (एफआयआर) ऑनलाईन नोंदविता येणार असून पोलीस खात्याशी संबंधित सात प्रकारच्या सेवाही ऑनलाईन उपलब्ध होणार असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्या दरम्यान केंद्रीय गृह मंत्रालयाने जाहिर केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यात कोणकोणत्या सेवा उपलब्ध होणार आहे,

(३) असल्यास, सदरील सेवांची अंमलबजावणी कधीपासून सुरु होणे अपेक्षित आहे,

(४) असल्यास, सदरील सेवा कार्यन्वीत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०३-२०१९) : (१) महाराष्ट्र पोलीस सिटीझन पोर्टल या संकेतस्थळाद्वारे पोलीस खात्याशी संबंधित एकूण २४ ऑनलाईन सेवा उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत व त्यापैकी ९ नागरीक सुविधा केंद्रीय गृह मंत्रालयाने उपलब्ध करून दिल्या आहेत. तक्रारीचे स्वरूप दखलपात्र गुन्ह्याशी निगडित असल्यास फिर्यादीला पोलीस ठाण्यात जावून एफआयआर नोंद करावी लागते.

(२) पोलीस सिटीझन पोर्टल या संकेतस्थळाद्वारे खालीलप्रमाणे २४ ऑनलाईन सेवा उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत :-

१) ई-तक्रार नोंदणी. २) ई-तक्रारीची स्थिती शोध. ३) नागरिकांकडून टिप प्राप्त करणे. ४) नागरिकांकडून अभिप्राय सादर करणे. ५) प्रकाशित एफआयआर शोधा आणि पहा. ६) अटक आरोपी शोधा आणि पहा. ७) फरारी आरोपी शोधा आणि पहा. ८) हरविलेल्या व्यक्ती शोधा आणि पहा. ९) अज्ञान मृतदेह शोधा आणि पहा. १०) हरविलेल्या मोबाइलची सूचना. ११) भाडेकरी/पेइंग गेस्ट माहिती नोंदणी. १२) चारित्र्य पडताळणी दाखल्यासाठी विनंती. १३) कर्मचाऱ्याची पडताळणीसाठी विनंती. १४) घरगुती मदतीकरिता पडताळणीसाठी विनंती. १५) कार्यक्रम/समारंभ परवानगी विनंती. १६) विरोध/संप साठी विनंती. १७) मिरवणुक साठी विनंती. १८) सी-फार्म. १९) वाहन चौकशी. २०) गणपती उत्सव परवानगी. २१) नवरात्री उत्सव परवानगी. २२) गुन्हेविषयक आकडेवारी. २३) विविध पोलीस घटकांच्या वेबसाइट्सचे दुवे. २४) विविध अर्ज फॉर्म डाउनलोड करा.

(३) सर्व ऑनलाईन नागरी सेवांची अंमलबजावणी दि.०६.०१.२०१६ पासून करण्यात आलेली आहे.

(४) सर्व २४ सेवा सुरळीत चालू असून नागरीकांचा प्रतिसाद दिवसेंदिवस वाढत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

दिनांक ९ ऑगस्ट, १९९५ रोजी पारित केलेल्या शासन निर्णयातील भूकंपग्रस्त व्यक्तीच्या कुटुंबाच्या व्याख्येमध्ये सुधारणा करण्याबाबत

(४४) १३०६७१ (११-१२-२०१८). श्री.शंभूराज देसाई (पाटण) : सन्माननीय भूकंप पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा जिल्ह्यातील पाटण तालुक्यात सन १९६७ मध्ये दिनांक ११ डिसेंबर, १९६७ रोजी वा त्यासुमारास झालेल्या भूकंपात बाधित झालेल्या भूकंपग्रस्तांना सन १९९५ पर्यंत देण्यात येणारे भूकंपग्रस्तांचे दाखले पुर्ववत देण्यासंदर्भात शासनाने दिनांक १८ डिसेंबर, २०१५ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार धोरणात्मक निर्णय घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तालुका महसूल विभागाच्यावतीने सदरचे भूकंपाचे दाखले देण्यास सुरुवात केली असून सदरचे दाखले हे दिनांक ९ ऑगस्ट, १९९५ रोजीचे शासन निर्णयाप्रमाणे देण्यात येत असून सदर शासन निर्णयामध्ये भूकंपग्रस्त कुटुंबाच्या व्याख्येमध्ये पती, पत्नी, मुलगा, अविवाहीत मुलगी, भाऊ, बहिण, नातू आणि सुन यांचा समावेश आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर व्याख्या तसेच शासन निर्णय हा अत्यंत जुना असल्याने भूकंपग्रस्त कुटुंब प्रमुखावर अवलंबून असणा-या ज्या व्यक्तीस या दाखल्याची आवश्यकता आहे असे भावाचा मुलगा (पुतण्या), मुलगी (पुतणी) मुळ भूकंपग्रस्तांचा पणतू यांना सदरचे दाखले मिळत नसल्याने या व्याख्येमध्ये सुधारणा करावी अशी मागणी भूकंपग्रस्तांकडून होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, दरम्यान भूकंपग्रस्त कुटुंब प्रमुखावर अवलंबून असणा-या कोणत्याही एका वारसदारांस आणि खरोखरच ज्या व्यक्तीस भूकंपाच्या दाखल्यांची आवश्यकता आहे अशा व्यक्तीस कुटुंबातील इतर सर्व व्यक्तींच्या सहमतीने हा दाखला मिळावा अशी भूकंपग्रस्तांची मागणी आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, या मागणीसंदर्भात शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे, त्याचे स्वरूप काय आहे व तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संभाजी पाटील-निलंगेकर (२९-०३-२०१९) : (१) होय.

(२) होय.

(३) होय.

(४) होय.

(५) जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडून प्रस्ताव प्राप्त झाल्यास उचित निर्णय घेण्यात येईल

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात मराठा समाज आरक्षणासाठी केलेल्या आंदोलनातील
आंदोलकांवरील गुन्हे मागे घेण्याबाबत**

(४५) १३१७३० (१०-१२-२०१८). श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मराठा समाजास आरक्षण मिळण्यासाठी राज्यात ठिकठिकाणी रास्ता रोको आंदोलने झाली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कळंबोली येथे दिनांक २५ जुलै, २०१८ रोजी वा त्या सुमारास मोठ्या प्रमाणात झालेल्या रास्ता रोको आंदोलनात पोलिसांनी केलेल्या गोळीबारामध्ये कंटेनरचा वाहन चालक श्री. दत्तात्रय अंगद वाघमारे गंभीर जखमी झाल्याने आर्थिक मदत मिळण्यासाठी व झालेल्या गोळीबाराची उच्चस्तरीय चौकशी करण्यासंबंधी लोकप्रतिनिधींनी अनुक्रमे दिनांक २६ जुलै, २०१८ व दिनांक २७ सप्टेंबर, २०१८ रोजी मा. मुख्यमंत्री महोदयांस पत्राद्वारे विनंती केल्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, मराठा समाजास आरक्षण मिळावे म्हणून राज्यामध्ये ठिकठिकाणी केलेल्या आंदोलनाच्या वेळी राज्यामध्ये बऱ्याच ठिकाणी पोलिसांकडून सुडबुद्धीने आंदोलकांवर कलम ३०७ सारखे गंभीर गुन्हे नोंद करण्यात आले होते, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, पोलीसांकडून नोंदविण्यात आलेले गंभीर स्वरूपाचे गुन्हे शासन मागे घेणार, असे मा. मुख्यमंत्री महोदयांनी जाहीर केले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, मराठी क्रांती मोर्चा संघटनेने दसऱ्यापूर्वी या आंदोलनातील आंदोलकांवरती गुन्हे मागे न घेतल्यास मंत्रालयाला आपल्या वाहनांसह घेराव घालण्याचा इशारा दिला असल्याचे दिनांक १४ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (६) असल्यास, याबाबत चौकशी करून सदर आंदोलकांवरील गुन्हे मागे घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०३-२०१९) : (१) हे खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणी खांदेश्वर पोलीस ठाणे येथे गु.र.नं.१७३/२०१८ भादंवि.संक ३४१, ३३२, ३५३, १४१, १४३, १४४, १४५, १४७, १४८, १४९ सार्व.मालमत्तेचे नुकसान अधि.कलम ३(ड) सह क्रिमीनल लॉ अॅक्ट कलम ७ सह मपोकाक ३७(१)(३), १३५ प्रमाणे गुन्हा नोंद करण्यात आला. सदर गुन्ह्यामध्ये जखमी झालेल्या व्यक्तीस आर्थिक मदत देण्याबाबत योग्य ती कार्यवाही चालू आहे.

(३), (४), (५) व (६) पोलीसांकडून कायदा व सुव्यवस्था अबाधित राखण्याच्या दृष्टीने हिंसक आंदोलकांवर कायदेशीर कारवाई करण्यात आली आहे. मराठा आंदोलकांवरील गुन्हे मागे घेण्याबाबत दिनांक २६.१०.२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये अपर पोलीस महासंचालक (का. व सु.) यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आली आहे. मराठा आंदोलकांवर दाखल झालेल्या १० लाखापेक्षा कमी नुकसानीच्या एकूण ५०२ गुन्ह्यांपैकी २९३ गुन्ह्यांमध्ये दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आलेले आहेत. तसेच एकूण ५६ गुन्हे तपासावर प्रलंबित असून, १५३ गुन्हे अ-फायनल आहेत. सदरहू झालेल्या २९३ गुन्ह्यांमध्ये दोषारोपपत्र दाखल झालेले गुन्हे मागे घेण्याविषयी समितीने शिफारस केलेली आहे.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री नाईकबा देवस्थान (ता.पाटण, जि.सातारा) येथे दर्शनाकरिता येणा-या भाविकांना सोईसुविधा पुरविण्याकरीता निधी मंजूर करण्याबाबत

(४६) १३३०४८ (११-१२-२०१८). श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) श्री नाईकबा देवस्थान, (ता.पाटण, जि.सातारा) येथे दर्शनाकरिता येणा-या भाविकांना सोईसुविधा पुरविण्याकरीता निधी मंजूर करण्याबाबतचे लेखी निवेदन दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास मा.मुख्यमंत्री महोदयांना दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, श्री.नाईकबा देवस्थान येथे दर्शनासाठी येणा-या भाविकांसाठी मुलभूत सोयीसुविधा नसल्याकारणाने भाविकांची अत्यंत गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, शासनाने देवस्थानकरीता निधीची उपलब्धता करून भाविकांसाठी सोयीसुविधा पुरविण्याकरीता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (२५-०३-२०१९) : (१) श्री नाईकबा देवस्थान (ता.पाटण, जि.सातारा) येथे दर्शनाकरिता येणाऱ्या भाविकांना सोईसुविधा पुरविण्याकरिता आवश्यक त्या उपाययोजना करण्यासंदर्भातील निवेदन "आपले सरकार" पोर्टलद्वारे दि.२७.५.२०१८ रोजी शासनास प्राप्त झालेले होते, हे खरे आहे.

(२) सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने सार्वजनिक न्यास नोंदणी कार्यालय, सातारा निरीक्षक चौकशी क्र.७६/२०१८ अन्वये सदर देवस्थानाची चौकशी करण्यात आली. सदर चौकशी अहवालावरून सदर देवस्थानात दर्शनासाठी येणाऱ्या भाविकांना मुलभूत सोयी सुविधा अपुऱ्या प्रमाणात उपलब्ध असल्याचे निदर्शनास आलेले आहे.

(३) सदर देवस्थानाला 'ब' वर्ग दर्जा मिळालेला आहे. सदर देवस्थानातील भाविकांची गैरसोय होऊ नये तसेच मूलभूत सोयीसुविधा पुरेशा प्रमाणात उपलब्ध करून देण्यात याव्यात याकरिता सातारा येथील सार्वजनिक न्यास नोंदणी कार्यालयामार्फत दि.१६.८.२०१८ च्या पत्रान्वये संबंधित न्यासाच्या विश्वस्तांना निर्देश देण्यात आलेले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील ऊसतोड कामगारांच्या कल्याणासाठी गोपीनाथराव मुंडे सामाजिक सुरक्षितता योजनेची अंमलबजावणी करण्याबाबत

(४७) १३३२०६ (१०-१२-२०१८). श्री.गणपतराव देशमुख (सांगोले) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील १०१ सहकारी व ८७ खाजगी क्षेत्रातील साखर कारखान्यातील सुमारे ८ लाख ऊसतोड कामगारांच्या कल्याणासाठी सामाजिक सेवा देण्याच्या दृष्टीने दिनांक १९ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी वा त्या सुमारास गोपीनाथराव मुंडे सामाजिक सुरक्षितता योजना अंमलात आणण्याचे शासनाने ठरविले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या योजनेखाली ऊसतोड कामगारांची नोंदणी करून त्यांना भविष्य निर्वाह निधी, प्रधानमंत्री जीवन ज्योती विमा योजना, कामाच्या ठिकाणी दुखापत झाल्यास अर्थसहाय्य, मुलांसाठी शिक्षण, वसतीगृह शुल्क परतावा, शिष्यवृत्ती सहाय्य योजना या अशा विविध कल्याणकारी योजनांचा लाभ देण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, गोपीनाथराव मुंडे सामाजिक सुरक्षितता योजनेतर्गत विविध सोयी सवलतींचा लाभ देण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संभाजी पाटील-निलंगेकर (२५-०३-२०१९) : (१) होय.

(२) होय.

(३) योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीकरिता कामगार कल्याण केंद्र, परळी. जि. बिड येथे कार्यालय सुरु करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर तालुक्यातील रायफल क्लब, कॉंग्रेस भवन, कचेरी रोड, पालघर या संस्थेच्या
पिस्तुलाच्या परवान्याचे नुतनीकरणबाबत

(४८) १३३३०२ (१०-१२-२०१८). श्री.अमित घोडा (पालघर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर तालुक्यातील रायफल क्लब, कॉंग्रेस भवन, कचेरी रोड, पालघर या संस्थेमार्फत पिस्तुलच्या परवान्याची मुदत दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास संपल्यानंतर नुतनीकरण करण्याकरिता रितसर अर्ज केल्यानुसार परवाना नुतनीकरणाकरिता आकारण्यात आलेली फि भरुनही व मा.जिल्हाधिकारी यांना दिनांक २५ जानेवारी, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास लेखी अर्ज दिलेला असतांनाही या संस्थेच्या पिस्तुलांना अद्यापही परवाना नुतनीकरण करून मिळालेला नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबतची कारणे काय आहेत, याची चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार या संस्थेच्या पिस्तुलांना परवाना नुतनीकरण करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (२८-०२-२०१९) : (१) हे खरे आहे.

(२) सदर शस्त्र परवाना नुतनीकरण करण्यासाठी जिल्हादंडाधिकारी पालघर यांचेकडे आयोजित केलेल्या सुनावणीत उपस्थित केलेल्या मुद्द्यांच्या अनुषंगाने उपविभागीय दंडाधिकारी, पालघर यांच्याकडून प्राप्त अहवालानुसार सदरचा क्लब नोंदणीकृत नाही. सदर क्लबला शुटींग रेंज उपलब्ध नाही. तसेच प्रशिक्षणासाठी आवश्यक सोयी सुविधा नाहीत. सदर अहवालाच्या अनुषंगाने शस्त्र परवाना नुतनीकरणासाठी दि.१९/११/२०१८ रोजी सुनावणी आयोजित केली होती. अर्जदाराने दि.१६/११/२०१८ रोजी जिल्हाधिकारी, पालघर यांना रायफल क्लबचा परवाना रद्द करण्याची व या परवान्यावरील शस्त्र विक्रीची परवानगी देण्याची विनंती केली आहे. अर्जदारानी केलेल्या विनंती अर्जाच्या अनुषंगाने जिल्हादंडाधिकारी, पालघर यांनी दि.८/१/२०१९ च्या आदेशान्वये रायफल क्लब, पालघर यांचे नावे असलेला शस्त्र परवाना रद्द केला आहे. शस्त्र परवान्यावरील शस्त्र विक्रीची परवानगी दिलेली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नाशिक महानगरपालिका अंतर्गत झोपडपट्ट्यांचा विकास
करण्यासाठी एसआरए योजना राबविणेबाबत**

(४९) १३३७१२ (१०-१२-२०१८). श्रीमती देवयानी फरांदे (नाशिक मध्य) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक महानगरपालिका अंतर्गत झोपडपट्ट्यांचा विकास करण्यासाठी एसआरए योजना राबविणेबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिलेल्या निवेदनाच्या अनुषंगाने शासनास अहवाल सादर करण्याचे आदेश सह संचालक, नगर रचना, नाशिक विभाग, नाशिक यांनी दिनांक १५ मार्च, २०१८ रोजी वा त्या सुमारास आयुक्त, नाशिक महानगरपालिका यांना दिलेले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नाशिक महानगरपालिकेतर्गत एसआरए योजना राबविणेबाबतचा प्रस्ताव आयुक्त यांनी शासनास सादर करताना संदर्भीय पत्राचा उल्लेख करण्याचा प्रस्तावात टाळण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनास प्रस्ताव सादर करताना त्याच संदर्भात शासनाकडून प्राप्त झालेल्या पत्रव्यवहाराचा संदर्भ न देण्याची सर्वसाधारण कोणती कारणे आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०८-०३-२०१९) : (१) होय.

(२) अशी बाब नाही.

मा.आयुक्त नाशिक महानगरपालिका नाशिक कडील जा.क्र./मनपा/ आस्विस/२७१/२०१८ दिनांक २४/०८/२०१८ अन्वये शासनास सादर करण्यात आलेला प्रस्ताव हा "नाशिक म्युनिसिपल स्मार्ट सिटी डेव्हलपमेंट कार्पोरेशन लि. अंतर्गत नाशिक शहरातील १५९ झोपडपट्ट्यांपैकी २ झोपडपट्ट्यांचा विकास करणे" या विषयावर आहे. सदर प्रस्ताव एसआरए योजना राबविण्याबाबत या विषयावर नसल्याने संदर्भित पत्राचा उल्लेख प्रस्तावात करण्याची आवश्यकता नाही.

(३) लागू नाही.

**मु.पो वज्रेश्वरी (ता.भिवंडी, जि.ठाणे) येथील श्री वज्रेश्वरी योगिनी देवी
संस्थानच्या विश्वस्तानी संस्थानमध्ये केलेला गैरकारभार**

(५०) १३३८१७ (११-१२-२०१८). श्री.शांताराम मोरे (भिवंडी ग्रामीण) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मु.पो वज्रेश्वरी (ता.भिवंडी, जि.ठाणे) येथील श्री वज्रेश्वरी योगिनी देवी संस्थानच्या विश्वस्त श्रीमती अनिता हेमेंद्र गोसावी यांनी संस्थानमध्ये मोठ्या प्रमाणात गैरकारभार, मनमानी नेमणूका, अपहार आदि प्रकार सुरू केल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, श्री वज्रेश्वरी योगिनी देवी संस्थानच्या विश्वस्त श्रीमती अनिता हेमेट्र गोसावी या देवस्थानाचे कर्मचारी यांच्याकडून स्वतःची खाजगी कामे करून घेत असून सदर केलेल्या कामाची वाच्यता कुठे केल्यास कर्मचा-यांना शिवीगाळ, करून घाणेरडे आरोप करून खोटे गुन्हे नोंद करण्याची धमकी देणे, कधी स्वतःच्या अंगावर रॉकेल ओतून स्वतःच पेटवून घेण्याची धमकी देत दहशत निर्माण करित असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त विश्वस्त श्रीमती अनिता हेमेट्र गोसावी ह्या स्वतःच्या फायद्यासाठी मालकी हक्क गाजवत असून त्या स्वतःला एकमेव न्यासाच्या मालक समजत असून " आमचे कोणी वाकडे करू शकत नाही, येथे आमचे साम्राज्य आहे, आमचे विरुद्ध पोलीसात जा, धर्मदायक आयुक्तांकडे तक्रार करा मी कोणाच्या बापाला घाबरत नाही, अशी विधाने सतत कर्मचारी व इतर विश्वस्तांना सातत्याने ऐकवत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, संस्थानच्या मालकीच्या तिजोरीदेखील परस्पर लक्ष घालून रक्कमेचा अपहार करित असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, सदर प्रकरणी इतर विश्वस्तांनी संबंधितांकडे लेखी तक्रार करूनही अद्याप कोणतीच कारवाई झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (६) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने सखोल चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार दोषी विश्वस्त श्रीमती अनिता हेमेट्र गोसावी यांच्याविरुद्ध कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (२५-०३-२०१९) : (१) मु.पो.वज्रेश्वरी, ता.भिवंडी, जि.ठाणे येथील श्री वज्रेश्वरी योगिनी देवी संस्थानच्या विश्वस्त श्रीमती अनिता हेमेट्र गोसावी यांच्या गैरकारभारासंदर्भातील कर्मचारीवृंद यांचा दि.०१.१०.२०१८ रोजीचा तक्रार अर्ज प्राप्त झालेला आहे, हे खरे आहे.

- (२), (३) व (४) प्राप्त तक्रार अर्जात अशा प्रकारचे आरोप करण्यात आलेले आहेत.
- (५), (६) व (७) श्री वज्रेश्वरी योगिनी देवी संस्थानच्या कर्मचारी वृंदाच्या दि.०१.१०.२०१८ रोजीच्या तक्रार अर्जाच्या अनुषंगाने निरीक्षक चौकशी क्र.१३९/२०१८ सुरु असून दि.२६.११.२०१८ चा अंतरीम अहवाल प्राप्त झालेला आहे. सदर अंतरीम निरीक्षक अहवालातील त्रुटीच्या अनुषंगाने न्यासाच्या योग्य व्यवस्थापनाबाबत धर्मादाय उपायुक्त, ठाणे यांनी दि.०१.१२.२०१८ रोजी आदेश पारित केलेले आहेत. तसेच, काही मुद्द्यांबाबत चौकशी करून अंतिम अहवाल सादर करण्याचे आदेश देण्यात आलेले आहेत.

विधान भवन :
मुंबई.

जितेंद्र भोळे
सचिव (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानसभा.

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.